Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Gordon, S. D.; oversat af G. A. Olsen ; med et Forord af Grevinde M. Moltke.
Titel | Title:	Guldpengene i Finland
Alternativ titel | Alternative title:	Guldpengene i Finland og andre Fortællinger.; The Finnish Gold Story.; Ild.; Bedefrede.; Den lamme Frits.; Hans Øjne se derpaa.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København : Kristeligt Folkebibliotek, 1914
Fysiske størrelse | Physical extent:	130 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

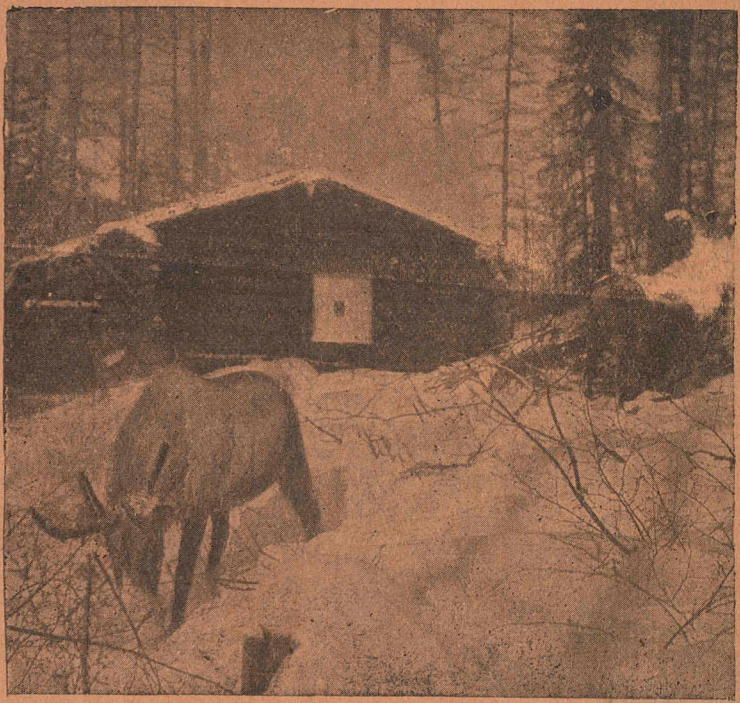
UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

S. D. GORDON:

GULDPENGENE I FINLAND

OG ANDRE FORTÆLLINGER

1922 - 1362

KØBENHAVN
Kristeligt Folkebibliotek

Pris 0,65.

5,-79 Eks 2

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 5 8°
1 1 05 0 8 02192 1

+ REX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130001762452

S. D. GORDON:

GULDPENGENE I FINLAND

OG ANDRE FORTÆLLINGER

København.
Selskabet for Udbredelse af kristelig Litteratur
i billige Folkeudgaver.
Kristeligt Folkebibliothek.
1914.

GULDPENGENE I FINLAND
OG
ANDRE FORTÆLLINGER

S. D. Gordon

Guldpengene i Finland

(The Finnish Gold Story)

Oversat af G. A. Olsen

Med et Forord af Grevinde M. Molkte.

KØBENHAVN
Selskabet for Udbredelse af kristelig Litteratur
i billige Folkeudgaver
Kristeligt Folkebibliotek
1914

Oversat med Forfatterens Tilladelse.

Aage Hansen — København K

FORORD

Da jeg i korte Træk hørte denne Historie fortælle, tvivlede jeg; men da jeg havde læst den lille engelske Bog med dens skønne Indhold, vilde jeg have skammet mig, om der endnu var opstaaet Tvivl i mit Hjerte; det Hele bar jo Paalidelighedens og Sandhedens Præg! Er det ikke herligt at høre om Guds Skabermagt og Omhu for sine Børn, og at han har Børn, der have givet sig over til ham som Leret i Pottemagerens Haand, saa at han kan aabenbare sig for dem, meddele sig til dem, ja, sige til dem: Jeg ved dine Gerninger og dit Arbejde og din Taalmod (Aab. 2, 2.) og saa komme med sin kongelige Belønning!

Maatte Guds Velsignelse være over denne danske Udgave af Dr. Gordons Fortælling og Oplevelse, maatte mange Hjerter fyldes med Tak og Lovsang og med inderlig Længsel efter at blive Kar til Ære, helligede, nyttige for Husbonden, rede til al god Gerning — rensede saa vi kunne modtage Naade over Naade.

Februar 1912.

M. Molkte.

Mon det er sandt?

Gud skuffer aldrig nogen. Han har aldrig gjort det. Han gør det heller ikke i vore Dage. Han vil aldrig gøre det. Han kan nemlig ikke. Dermed mener jeg ikke, at der ingen Skuffelser er til. Vi kender alle for meget til Livet til at tro det. Men jeg mener, at de aldrig skyldes Gud. Tvertimod! de kommer til Trods for, at Gud ikke vilde det. Og de volder ham lige saa megen Sorg, som de volder os. Maaske endog mere.

Gud bryder aldrig sit Ord. Han er overordentlig øm over det. Om Direktøren for Verdens største Bank har givet et højtideligt Løfte, er det ikke halvt saa sikkert. Banker kan nemlig gaa fallit, men det kan Gud ikke. Skriften kan ikke rokkes[1]). Den har aldrig kunnet rokkes hidindtil. Gud vaager med den største Nidkærhed over sit Ord, saa at det aldrig skal ske, at det kommer til at slaa fejl endog blot i saa meget som Prikken over et i eller Stregen over et t.

Sand Bøn slaar aldrig fejl. Det kan den ikke, fordi den holder sig til Gud og til det Ord, han har givet som Pant og Forsikring. Jeg siger s a n d Bøn, fordi Ordet „Bøn" er saa forjasket i manges Mund og bliver saa ofte brugt som Betegnelse

---

1) Joh. 10, 35.

2) Jerem. 1, 12. Math. 5, 18; 24, 35.

for noget, hvorom dog alle ærlige Hjerter meget godt ved, at det slet ikke er virkelig Bøn.

Bøn er i sig selv en ganske ligefrem Sag. Den er et oprigtigt Hjertes Begæring om en eller anden nødvendig Ting, en Begæring, som beraaber sig paa et eller andet Løfte af Gud i Ordet, og fremføres af et Menneske, der staar paa den Grund, som hedder Jesu Blod[1]). En saadan Bøn er ganske lige til. Dens Styrke ligger netop — for saa vidt vi ser paa det bedende Menneske — i, at den er saa ganske lige til. En saadan Bøn slaar aldrig fejl. Det har den aldrig gjort. Det gør den heller aldrig i vore Dage. Det vil den heller aldrig gøre. Den kan ganske simpelt ikke slaa fejl. Før vil Himlen og Jorden forgaa, end en saadan Bøn vil slaa fejl.

Vi har svært ved at tænke os, at der kunde indtræde saa uventede og usædvanlige Omstændigheder, at Englands Bank vilde blive nødt til at lukke. Og saadanne Ting sker dog af og til. Men Gud vil ikke tillade, at et af hans Børn skal blive skuffet, saa vidt det da staar til ham. Obligationer og Forskrivninger, der er lige saa gode som „rede Penge", eller Aktier, som giver det mest glimrende Udbytte, noteres ikke saa højt paa Guds Børs eller paa hans troende Efterfølgeres Børs som hans eget Ord, hvortil han har bundet sig.

„Hvert et Ord, som han har talt,
Staar, om hele Verden faldt."

Naar de store Omvæltninger, som Aabenbaringens Bog beskriver, først begynder, vil de bed-

---

1) Aabenb. 12. 11.

ste første Prioritets Obligationer og de største Bankers Anvisninger samt de mest udmærkede Kautionsbeviser ikke være saa meget værd som det fine Papir, de er skreven paa. Men ikke et Bogstav i Guds gamle Bog vil blive berørt deraf, ikke det mindste af Guds Magt vil blive svækket derved. Disse „Papirer" vil ikke „synke". Tvertimod. De vil blive noteret endnu højere end før.

I enhver Verdensdel foregaar der Ting, som er levende Beviser paa dette. Der kan fortælles lige saa paafaldende Historier fra Livet i vor egen Tid som den om Enken med det uudtømmelige Krus i Sarepta ved Middelhavets Østkyst![1]) I mangen afsides Krog af Jorden viser Gud sig ufejlbar og trofast for dem, som er enfoldige og faste nok til at stole paa ham og gaa Troens trange og foragtede Vej.

Jeg stødte netop nylig paa saadan en Historie. Og jeg vil nu fortælle den lige saa enfoldigt, som jeg har faaet den. Jeg vil dog paa ingen Maade fortælle den som en Undtagelse men snarere som en Regel for, hvad Gud er i Stand til at gøre for dem, der stoler paa ham, og som han stoler paa[2]). Den bly Viol skjuler sin Skønhed og sin søde Duft i det omgivende Grønne, og Liljekonvallen søger det afsides, skyggefulde Hjørne. De smukkeste Blomster findes ikke i Gartnerens Vindue. De kendes kun af den, der søger dem ude i Dalens eller paa Bjergskrænts stille Ensomhed.

Sandheden er i Besiddelse af en særegen Bly-

---

[1]) 1. Kong. 17, 8—16.

[2]) 1. Mos. 22, 16—18. Joh. 2, 24—25.

hed. Eller tør jeg med ærefrygtsfulde Ord sige, at Gud er i Besiddelse af en liflig, ejendommelig Blyhed? Han taler til alle igennem den uimodstaaelige Sol, den stille Maane og den livgivende Regn og Dug. Men det bedste, han har, gemmer han til dem, som kommer ind i den indre Kreds. Han aabner sit Hjerte for alle dem, der kommer i hjertelig Forbindelse med ham. Men ogsaa kun for dem[1]).

Denne Historie handler om en ydmyg, stille Kvinde i en af Jordens Afkroge, om hendes Omgivelsers alvorlige, aandelige Nød, om hendes enfoldige Heltemod i Forsøget paa at gøre noget for at afhjælpe denne Nød, om en Tid med stor Kummer, da Fjenden trængte haardt paa, og hendes Sjæl var i stor Pine, og om Guds aldrig svigtende Trofasthed. Dette er Hovedpunktet i den prunkløse Fortælling: G u d e r t r o f a s t[2]). Hans Ord kan ikke svige. Bøn fejler aldrig.

Jeg vil prøve paa at fortælle Historien, som den oprullede sig for mig selv. Der er nemlig (og der vil altid blive ved at være) hos mig en Følelse af Ærefrygt — en Følelse af Guds egen Haand — overfor den Maade, hvorpaa jeg personlig kom i Forbindelse med denne Begivenhed. Der er nemlig en Fortælling om Guds Førelse (Førelse paa en særlig Maade), som gaar forud for Historien selv.

Det var en Vinteraften i Stockholm. Mødet var forbi, og en lille Flok kristne Venner var samlet om Aftensbordet. Vi talte, mens vi spiste, om de Beviser paa Guds Godhed, som vi havde oplevet.

---

1) Salme 25, 14. Joh. 15, 15.

2) I. Kor. 10, 13.

En tilstedeværende Kvinde følte sig drevet til at fortælle — ved Hjælp af en Tolk — om en usædvanlig Oplevelse, som en af hendes Veninder i Finland havde havt.

Historien handlede om en Kvinde, som skulde betale en ublu Regning for Tømmer, som var anvendt ved Opførelsen af et lille Kapel. Hun havde ikke Penge nok. Alle hendes Anstrengelser for at faa flere slog fejl. Hun blev truet med Domstolene. Da blev Pengene i hendes lille Pengekasse ved Bøn forøget saa meget, at der var nok til at betale Regningen. — Dette var Historien i store Træk.

Alle Tilhørerne studsede straks. Saadan noget var jo uhørt i vor moderne Tid. Og nogle af de alvorligste og opmærksomste af de tilstedeværende udtalte rent ud deres Tvivl. Tvivlen gjaldt ikke, om Gud var i Stand til at gøre saadanne Ting, men om Historien ogsaa var paalidelig. Kvinden kunde jo i sin Ængstelse og oprørte Sindstilstand have taget fejl. Det var jo tænkeligt, at en eller anden Ven hemmelig havde hjulpet. Var hun mon øvet i at tælle Penge? Var Pengekassen lukket i, saa at ingen kunde faa Adgang til den? — Hun var sagtens nok en god Kvinde men mon ikke lidt overspændt? Saaledes kom det ene Spørgsmaal efter det andet.

Da jeg hørte Historien fortælle, var min første Tanke, at dersom den var sand — og vor Søster, som fortalte os den, og som kendte den finske Kvinde personlig, syntes selv at være fuldt overbevist om, at den var det — burde den ikke fortælles, førend den kunde blive paalidelig bevidnet, men dernæst tænkte jeg, at hvis den stadfæstede sig, burde den fortælles, og det i vide

Kredse. Altsaa begyndte min Hustru og jeg i vor daglige Bøn at indflette en Begæring om, at vi, dersom Historien var sand, maatte blive ledet op til den lille afsides Landsby et eller andet Sted i Finland (jeg vidste dengang ikke hvor) for at faa Historien fra første Haand, og at jeg maatte faa Lov til at tale i det lille Kapel.

Skridt for Skridt.

Der gik adskillige Maaneder. Der kom en Anmodning sidst paa Vinteren fra Finland, men jeg var ude af Stand til at tage imod den, da jeg havde andet Arbejde til den Tid, der blev nævnt. Derpaa kom der en anden indtrængende Anmodning om Sommermøder i Finland, og denne Anmodning var jeg glad ved at kunne gaa ind paa. Men det var paa Sydkysten af Finland, og der var derfra en lang Vej — hele tolv Timers Kørsel — til den Landsby, hvor Historien havde tildraget sig. Stadig steg vor Bøn op til Faderen med Begæring om, at hans egen Plan i denne Sag maatte komme til Udførelse.

En lille Tid senere, medens jeg holdt Møder i Kristiania, kom der et Brev, som anmodede om min Nærværelse ved den finske Frikirkes Aarsmøde. Jeg havde aldrig før hørt Navnet paa det Sted, hvor Mødet skulde holdes, og havde ikke fjerneste Begreb om, hvor det laa. Det var derfor med stor Interesse, vi skyndte os til Rejsebureauet for at se et Kort over Finland og finde ud af, hvor Stedet laa.

En Følelse af Ærefrygt paakom os, da vi saa, at det laa i den nordligste Del af Finland, og at

vi skulde rejse lige igennem „Historiens" Landsby for at naa dertil. Dagen for dette andet Møde fulgte snart ovenpaa den, der var bestemt til det første. Det begyndte at synes os ganske klart, at vi var bleven førte til Begivenhedens Skueplads. Og det gjorde det sandsynligt, at Historien virkelig var sand, og at der var en Guds Plan i, at den var bleven kendt og fortalt. Men jeg bestemte, at jeg vilde undersøge dette med største Omhu og Strenghed.

Da kom der et Brev fra selve den Kvinde, som havde havt Oplevelsen, og med hvem jeg havde vekslet Breve i Vinterens Løb, og i dette Brev fortalte hun, at hun skulde med som Repræsentant ved Frikirkens Møde, og dernæst bad hun mig om at tale ved et Kredsmøde af Præster og andre, som skulde holdes i hendes egen By en Uge senere. Derefter kom der en Anmodning fra de finske Studenters Sommerskole om et Møde paa et Sted, der laa omtrent to Timers Rejse fra den By, som jeg havde i Tanke.

Begge disse Steder og Tider for Forsamlinger passede saa godt sammen med det øvrige, som om det var bleven ordnet med en bekvem Rejseplan for Øje. Min stille Følelse af Ærefrygt voksede. Jeg forstod, at det var bleven lagt til Rette. Der var en Plan, som var bleven gennemført. Den Følelse, at jeg var bleven ledet af en usynlig Haand, voksede og fæstnede sig i mig. Jeg var bleven ledet til det Sted, hvor jeg skulde møde denne Person, dernæst ogsaa til hendes egen By og ind i hendes eget Hjem og til at tale i det lille Kapel, som var det synlige Vidnesbyrd i Træ og Sten om den vidunderlige Oplevelse.

Jeg havde bedt Gud om, at Dagene og Steder-

ne maatte passe godt sammen, dersom dette Ophold i Norge og Finland var efter hans egen Plan. Og aldrig har nogen Rejseplan, om den ogsaa var regnet ud Maaneder forud, været saa godt lagt som denne.

Jeg fik senere at vide, at vor Veninde havde bedt om, at hendes usædvanlige Oplevelse maatte blive kendt i videre Kredse paa en eller anden Maade, for at Guds store Trofasthed maatte blive mere kendt og skattet. Da hun saa fik at vide, at jeg vilde komme til Finland, begyndte hun at bede om, at der maatte blive vidt aabne Døre for mig, men vogtede sig for at gøre noget i den Henseende selv, for at Guds egen Plan og Magt maatte blive mere aabenbar. Vi har nu set, hvor fuldt ud begge disse Bønner blev hørt.

Fra nu af begyndte vore Bønner at dreje sig om en anden meget vigtig Omstændighed, nemlig en god Tolk for Historiens Skyld. Jeg vilde behøve en, som var fuldkommen hjemme i Engelsk saa vel som i Svensk, dersom jeg skulde kunne faa en klar og rigtig Forstaaelse af Historien. De Erfaringer, jeg tidligere havde gjort med Hensyn til, hvad man kan faa ud af „gebrokkent" Engelsk, lod mig forstaa, hvor absolut nødvendigt dette var. Og dog forstod jeg tillige, at dette, menneskelig talt, vilde blive meget vanskeligt at opdrive. Gode Tolke vokser ikke paa Træer.

Da det kom til Stykket, viste det sig, at det var endnu vanskeligere, end jeg havde tænkt. Folket i det indre af Finland taler og forstaar nemlig for den største Del kun Finsk, et Sprog som tales af omtrent syv Ottendedele af det finske Folk. Og altsaa vilde den Tolk, som jeg skulde have, ikke kunne slaa til, med mindre han til

Fuldkommenhed kunde tale tre Sprog, nemlig Finsk og Engelsk for Mødernes Skyld og tillige Svensk for Historiens Skyld. Svensk var nemlig den paagældende Kvindes Modersmaal.

Og da det nu viste sig, hvordan det altsammen var ordnet, viste det sig ogsaa, at Svaret ikke kunde have været bedre. En af mine Tolke ved Frikirkens Møder — den finske Tolk — kendte personlig Kvinden „med Historien". Hun er Lærerinde i Finlands Hovedstad og forener i sig i en sjælden Grad de Forstandens og Aandens Egenskaber, som en god Tolk skal have. Finsk er hendes Modersmaal, men hun har kendt og talt Svensk, fra hun var en lille Pige, og hun talte saa korrekt Engelsk, som jeg kunde ønske.

Jeg hørte senere, at hun er kendt i vide Kredse som en udmærket Lærerinde, en øvet Tolk og en alvorlig Kristen. I hele min Praksis med Hensyn til Tolke har jeg aldrig truffet nogen som i højere Grad besad Forstaaelse for aandelige Ting og forbandt udviklet aandelig „Føling" med den skarpeste Udrustning af Forstandssiden. Og jeg har dog været usædvanlig velsignet med dygtige Tolke, som Gud i sin Naade har sendt mig. Denne havde Ferie, og hendes hidtil trufne Bestemmelser var ikke anderledes, end at hun kunde komme, og hun var saa venlig at ville indrette sig efter vort Behov og kom de Dage, jeg bestemte. Jeg har her foregrebet lidt i Rækkefølgen af de usædvanlige Førelser, som omgiver Historien.

Maleriets Baggrund.

Det var med en stedse voksende, stærk Følelse af Ærefrygt og af Guds naadige Nærværelse, at vi rejste til Finland og begyndte vor Rundrejse der. Jeg vil aldrig kunne glemme disse tre Uger i Finland. Har jeg nogensinde bevæget mig midt ude i Guds Viljes Strøm, saa var det sikkert dengang. Dette blev stadig aabenbaret ved den stille, uimodstaaelige Magt, som følte og saas paa disse Møder. Jeg behøvede kun at tænke paa at styre saaledes, at jeg kunde blive i Strømmen. Kraften var i Strømmen.

Saaledes naaede vi til vor Ven med den forunderlige Historie; saaledes naaede vi til hendes Landsby efter to Timers Jernbanekørsel ind i Landet fra Finlands Kyst; og saaledes kom vi tilsidst ind i hendes lille Hjem og derpaa ind i det ganske lille Kapel af Træ med dets underfulde Historie om Guds Trofasthed.

Vi havde omtrent to Dage til at blive kendt med vor nye Ven og til at lære hendes Historie at kende, førend Møderne begyndte. Vi hørte, at hun var Postholderske. Der er i Virkeligheden ingen Landsby her, men kun en lille Jernbanestation, hvis Betydning bliver saa meget større paa Grund af de udstrakte Jernbanearbejder, som her foretages af den russiske Regering. Vi fandt i hende en meget stille, midaldrende Kvinde, hvis blide, taalmodige Ansigt tydeligt fortalte en Historie om et Liv fuldt af omhyggelig Omtanke, haardt Arbejde og Opofrelse for andre.

Hendes Fader havde været Præst ved den gam-

le, konservative Statskirke i Åbo; her havde hun levet i de første Aar af sit Liv. Hendes Morfar var Læge.

Hun har været ansat ved Postvæsenet her i mere end tyve Aar, en Stilling, som kun kan holdes af en, der kan bestaa for det strenge af Regeringen forordnede Tilsyn.

Dette betyder mere, end de fleste tænker sig, ti Postkontoret er i Finlands Landdistrikter i Virkeligheden ogsaa en Bank. I Mangel af Banker gaar de fleste Penge nemlig fra Haand til Haand gennem indskrevne Postforsendelser, i Stedet for at man i andre Lande hjælper sig ved Bankanvisninger. De store Jernbane-Arbejder har i høj Grad forøget Postkontorets Betydning, saa at dets Pasning i Reglen kræver tre, undertiden fire eller fem Assistenter.

Jeg fandt, at der i et af de sidste Kvartaler var gaaet Postforsendelser igennem hendes Hænder til en Værdi af næsten en Million finske Mark[1]). Jeg regner selvfølgelig kun med de Forsendelser, hvis Indhold var bekendt. Men der var desuden Postforsendelser, hvis Værdi ikke var angivet. Alt dette viser, hvor ansvarsfuld hendes Stilling var, og hvor stor en Tillid hendes foresatte maatte have til hende.

Hendes Bøger var ført ligesaa omhyggelig som nogen Banks Regnskabsbog. Og dette er noget, jeg har lært at bedømme i mine tidligere Bankdage. De var ført ikke blot med en aldrig svigtende Omhyggelighed men tillige med den øvede Regnskabsførers Sirlighed. Dette forekommer mig at være et tilstrækkeligt Svar paa de Bemærknin-

[1]) En finsk Mark er 72 Øre.

ger, jeg hørte, da Historien blev fortalt i Stockholm. Hun var igennem Aar vænnet til nøjagtig Optælling og Bogføring af store Summer. Uafbrudt, pinlig Nøjagtighed i alt, hvad der angik Penge, var bleven en dybt indgroet Vane hos hende.

Nogle faa Spørgsmaal fremkaldte Billedet af den svære Nød, som førte til Oplevelsen. Finland har naturligvis en Statskirke. Den er luthersk, og praktisk set er den Landets eneste Kirke. Frikirke-Bevægelsen er af forholdsvis ny Dato, og Frikirken er endnu ikke lovlig organiseret som Kirke. Hele Landet er delt i Sogne, og nogle af disse er meget store. Jeg fandt, at Sognet her var stort. Det havde kun een Kirkebygning til en Befolkning paa henad 4000 Mennesker og en Udstrækning af over 4 Mil i begge Retninger. Denne Kirke laa godt en halv Mil borte og de nærmeste af de andre en, to og tre Mil borte. Der havde været holdt Møder i Husene og i Skolerne. Mange var bleven omvendt, og mange andre i høj Grad velsignede. Men Trangen til et lille Kapel følte stærkt. Vor stille Veninde var den ledende i alle disse Ting lige saa vel som i Opførelsen af Kapellet.

Historien om Opførelsen af Kapellet var henrivende, men jeg er vel nødt til straks at tage fat paa Historien om Pengene.

Den bitre Nød.

Medens Bygningen var under Opførelse, indløb der en Regning paa Tømmer, som man havde købt og modtaget. Men Beløbet var større, end det burde have været. Sammen med Regningen kom

der et bestemt Brev, som krævede øjeblikkelig Betaling og truede med Retsforfølgning. Regningen var paa 751 finske Mark, og den var 140 Mark større, end den burde være. Landets almindelige Sædvane i Handel er lang Kredit. Beløbet var urigtigt, den sædvanlige Termin var ikke kommen, og der truedes med Retsforfølgning. Dette var den fuldstændig uventede og bedrøvelige Situation.

Hun grublede over, hvad hun skulde gøre ved den ubillige Forøgelse i Regningen. En Tilvækst paa henved 140 Mark var en alvorlig Sag i Betragtning af Kapellets Midler og den velkendte store Vanskelighed ved at faa flere Midler. Hun kunde nægte at betale og gaa til Domstolene, men det vilde føre til uendelig Besvær og forøget Udgift, og desuden kunde hun ikke faa sig selv til med god Samvittighed at indlade sig i en Retstrætte angaaende Herrens Gerning. Ordene fra Matth. 5, 40 kom atter og atter frem for hende. Tilsidst besluttede hun sig til at betale hele Beløbet, dersom det skulde være, men kun under skarp Protest mod Uretten. I hendes paafølgende Bøn om Pengene styrkede det hende, at hun handlede i Overensstemmelse med Mesterens Prædiken og i hans Aand.

Kapellets Midler blev tilvejebragt alene ved frivillige Gaver fra de Folk, som deltog i Gudstjenesterne. Folket her er meget fattigt; Bidragene var derfor meget smaa. Vor Veninde stod ganske alene med Ansvaret. Der havde været megen Modstand blandt Kirkefolket overfor Opførelsen af Kapellet. Det var en knugende tung Tid i sjælelig Henseende. Hun maatte ty til Gud, og der kom over hende en stor, stille Fred, der ligesom dækkede over

hende. Nu begyndte hun at bede om Pengene. Dette var i Maj 1908. Da der var udtaget Stævning imod hende, havde hun efter Loven Frist indtil Oktober.

Der fulgte nu en uforglemmelig Tid med utrættelig Anstrengelse, bestandig Skuffelse, vedholdende Bøn og stor aandelig Nød, men dog tillige med en forunderlig stille Fred ind imellem alt det andet. Enhver Anstrengelse for at opnaa Pengene enten som Gave eller som Laan var aldeles frugtesløs. Hun syntes at møde en uoverstigelig Mur overalt, hvor hun henvendte sig. Der var Kritik, Bebrejdelser og endog Spydigheder, men meget faa Penge. Hendes Forlegenhed blev kendt i hele det lille Samfund og drøftet ganske ugenert, særlig af dem, som var Modstandere af Kapellets Opførelse. Disse sagde, at nu burde det sælges for at faa Gælden betalt.

Hun blev ved at bede, eller med hendes egne Ord: „Bønnens Lampe brændte Dag og Nat". Det var en Tid med megen Selvprøvelse og stærk aandelig Spænding. Den yderste Termin for Betalingen nærmede sig. Nu maatte der gøres noget. Herredsfogden var en venlig sindet Mand, men han maatte selvfølgelig gøre sin Pligt. En sidste Anstrengelse, som medførte en Rejse til en Naboby, viste sig frugtesløs. Den Mand, som hun havde haabet at træffe, var rejst bort. Hans Hustru mente, at hun ikke skulde have begyndt at bygge, førend hun havde havt Pengene. Paa Tilbagevejen i Toget var hendes Aand dybt nedtrykt og dog havde hun endnu den samme mærkelige Fred. Den syntes ikke at ville forlade hende. — —

Medens hun fortalte os dette, blev disse Oplevelser igen saa levende for hende, at hun af og til

maatte standse for at faa Herredømmet over sit eget indre; skønt hun i det ydre hele Tiden var rolig og behersket. Og vi ventede med en stedse dybere Ærefrygt, medens vi fik Lov at kige ind i hendes Sjæls hemmelige Kroge og være Vidne til hendes alvorlige Kampe.

Historien.

Det var en forunderlig Jernbanetur. Jesu velsignede Nærværelse var saa levende for hende, at hun sad ganske stille og tænkte, mens Toget hastede prustende fremad. Hendes Sjæl udgød sig i en usædvanlig Grad i Bøn. I sin store Nød gav hun sig ganske hen til Gud. Da kom hun i Tanker om noget, som hele Tiden havde staaet for hende, medens Kapellet blev bygget. Nu syntes det at have en hel ny Betydning. Hun tænkte nemlig paa hin Dag i Ørkenen, da Brødene og Fiskene blev forøgede. Og nu syntes det hende, at Gud selv gav hende Lov til at bede ham om at røre ved hendes lille Kapelfond og gøre ligesom i Ørkenen, saa at det vilde blive stort nok til det nærværende Behov.

Saa snart hun efter sin Hjemkomst var bleven færdig med sit Arbejde, gik hun hen til den Skuffe, hvori den lille Kasse, der indeholdt Kapellets Penge, fandtes. Hun havde talt Pengene, førend hun rejste, og fundet, at hun havde nøjagtig 350 Mark. Nu tog hun Kassen ind i Dagligstuen. Hun selv var i Øjeblikket i Besiddelse af 90 Mark i rede Penge. Disse lagde hun til Herrens Penge og heldte det hele ud paa Bordet. Det var ved Middagstid. Postkontoret, som var i den anden

Ende af Huset, var lukket. Hun var ganske alene. Hun bøjede sig i Bøn over Bordet, idet hun bredte sine Hænder ud over den lille Dynge Penge og bad, at Gud nu virkelig vilde gøre, saaledes som hun troede, at han selv havde ledet hende til at begære. Ganske enfoldigt og barnligt sagde hun: „Herre Jesus, velsign dine Penge, ligesom du velsignede Brødene i Ørkenen. Jeg vil lægge ogsaa mine Brød i dine Hænder; lad du dem sammen med dine afhjælpe denne Nød; lad disse Penge dække denne Regnings Beløb."

Hun dvælede endnu en lille Tid i Bøn. Derpaa optalte hun et Hundrede Mark og lagde dem i en lille Dynge for sig selv. Dernæst det andet Hundrede, det tredje o. s. fr., indtil der var syv saadanne Dynger paa et Hundrede hver og en mindre Dynge paa 51 Mark. Og hun lagde Mærke til, at der nu var meget Guld, skønt der ikke havde været ret meget Guld i Kassen. Det bragte hende til at tænke paa Ordet i Esajas 60, 17.

Med en dyb Ærefrygt, som fyldte hele hendes Væsen, faldt hun paa Knæ og takkede den Herre Jesus Saa rejste hun sig og talte omhyggeligt efter igen. Atter lagde hun Hænderne paa Pengene under Lovprisning af Jesus, hvis Nærværelse var saa virkelig for hende, og derpaa bad hun igen om, at Pengene maatte blive ved at være der, indtil hun fik Herredsfogden betalt.

Da hun nu gik hen og aabnede den Skuffe, hvori hun endnu stadig gemte den Kasse, som indeholdt Herrens Penge, gik vi med hende og rørte med Ærbødighed ved den lille, tarvelige Trækasse. Ingen, som saa det store, forretningsmæssige Nøgleknippe, som hun altid bar i sin Lomme, og iagttog hende, naar hun aabnede de for-

skellige Skuffer med Papirer og Protokoller og omhyggeligt aflaasede dem igen, kunde nære nogen Tvivl om, at Kassen havde været laaset forsvarlig inde, saa at ingen Haand undtagen hendes egen kunde faa fat i den.

Derefter gik hun til Herredsfogden og fortalte ham, at nu kunde han komme, ti nu havde hun Pengene. Han kunde ikke tro hende, da han meget godt kendte hendes forgæves Anstrengelser, og spurgte hende derfor, hvor hun havde faaet dem fra. Paa sin ligefremme, stille Maade sagde hun, at Herren havde sendt dem. To Dage senere sagde han, at han vilde komme imorgen for at modtage Regningens Beløb.

Da hun den Dag var færdig med sit Arbejde paa Postkontoret og var ganske alene, tog hun Kassen og heldte Pengene ud igen. Nu følte hun en Tilskyndelse til at lægge sine egne 90 Mark i en lille Bunke for sig selv, før hun talte Resten. Hun adlød denne Tilskyndelse. Atter bredte hun sine Hænder ud over Pengene og bad og lovpriste Gud. Derefter talte hun Pengene igen, og nu aabenbaredes der et nyt Bevis paa Guds Magt — nu var der 751 Mark foruden hendes egne surt erhvervede og under Savn sammensparede Penge.

Med et til Randen fyldt Hjerte faldt hun paa Knæ og prisede Herren atter og atter. Hun forstod Mesterens Tanke. Hun havde frivillig givet alle sine egne Sparepenge, men han vilde udføre Underet uden Hjælp af hendes egen lille Beholdning. Hun bad nu igen om, at Pengene maatte blive ved at være der, indtil Modtageren kom. Den næste Dag kom han. Hun lod ham sætte sig ved den anden Side af Bordet, mens hun fortalte ham Historien. Han blev meget bevæget.

Derpaa heldte hun som før Pengene ud af Kassen, bad og prisede Gud, talte dem op til Manden, og nu var der nogle faa Sølvmønter tilbage, efter at Regningen var betalt, uagtet hun havde lagt alle sine egne Penge til Side. Hun havde ofte bedt om, at denne lille Kasse med Herrens Penge aldrig maatte blive helt tom, og denne Bøn var nu bleven ihukommet. Herredsfogden var dybt bevæget og tog fem Mark fra sin egen Lomme, idet han sagde: „Jeg ønsker ogsaa at lægge lidt til disse forunderlige Penge."

Saaledes blev Pengene betalt og den behørige Kvittering udstedt, hvorpaa vor Veninde skrev et Brev, som sammen med Pengene skulde sendes til Tømmerhandleren. Hun skrev, at Regningens Beløb, som han vel vidste, var urigtigt, men den blev nu betalt under alvorlig Protest i Overensstemmelse med den Kærlighedens Aand, som aabenbarer sig i vor Frelsers Ord i Matth. 5, 40. Saaledes fulgte der et lille Vidnesbyrd med Guldet.

Dette er Historien. Hun havde altsaa 350 finske Mark i en lille Kasse under Laas og Lukke. Til denne Sum lagde hun 90 Mark af sine egne, hvilket tilsammen udgør 440 Mark, denne Sum blev forøget til 751 Mark, en Tilvækst af 311 Mark.

Derpaa blev den anden Gang forøget til 751 Mark foruden hendes egne 90 Mark, en Forøgelse af 401 Mark ialt. Derpaa forøgedes den endnu en Gang med et lille Beløb, som forblev i Kassen, efter at Regningen var betalt. Denne Tilvækst skete alene gennem Bøn, uden at menneskelige Midler blev brugt, skønt de yderste Anstrengelser var bleven udfoldede for at faa menneskelig Hjælp. Bønnen blev kun frembaaret, fordi hun

følte sig tilskyndet til at gøre det. Forud for dette Under var der gaaet 5 Maaneder med uophørlige, trættende Anstrengelser, stadig Bøn, megen aandelig og sjælelig Lidelse og en Opofrelse, som skar dybt ind i hendes eget Liv. Og denne Opofrelse var, som jeg tilfældigvis fik at vide, kun en Del af den Selvopofrelse hun havde været underkastet i sit Hjem og sit Liv, Skridt for Skridt, siden Opførelsen af Kapellet var begyndt.

Det, der skete, var det samme som det, der gentog sig Dag efter Dag med Enken i Sarepta mange Maaneder igennem [1]). Det er nøjagtig det samme, som hændte med den Profetenke, hvis to Sønner skulde have været solgt som Trælle, for at hendes Gæld kunde blive betalt [2]). Det er det samme som det, der skete med Bygbrødene, som mættede Folket, da der var Hungersnød [3]). Det er kun i Grad men ikke i Væsen forskelligt fra de to Bespisninger af de store Menneskemasser i Ørken, som vor Frelser udførte med faa Brød og Fisk, ved hvilke Lejligheder der endda blev levnet noget, som blev omhyggelig opsamlet, for at andre hungrige kunde blive mættede derved [4]). Det hører til den samme Gruppe Undere som de to store Fiskefangster i Evangelierne, hvor Mesterens Nærværelse forskaffede, hvad der trængtes til [5]).

Jeg maa tilstaa, at vi, Tolken, min Hustru og jeg, havde en Stund fuld af Taarer, mens vi hørte paa vor Venindes Historie og saa hendes omhyggelig førte Dagbog fra disse vidunderlige Dage.

---

1) I Kong. 17, 8—16. 2) 2. Kong. 4. 1—7.
3) 2. Kong. 4, 42—44. 4) Matth. 14, 13—21; 15, 32—39.
5) Luk. 5, 1—11. Joh, 21, 1—14.

Hun havde hele vor ærbødige Opmærksomhed, medens hun i Erindringen genoplevede disse Dages Trængsel og Glæde. Vi ventede stille, naar hun kæmpede med sine Følelsers Strøm for at faa Magt over dem, og lyttede derpaa igen og spurgte, og under alt dette forsøgte vi i vore Hjerter at prise vor trofaste Frelser, Ven og Mester.

Hvad det betyder.

Den Lære, der ligger i denne lille forbavsende Historie er ganske let forstaaelig. Og jeg maa meget alvorlig bede om, at ingen udgiver Historien og skiller dette og de følgende Afsnit fra den. Læren er ikke, at vi s k a l bede Gud mangfoldiggøre vore Penge paa den Maade. Heller ikke, at vi m a a gøre det. Hvis han engang igen leder et eller andet af sine Børn, som stoler paa ham, til at gøre noget lignende, saa vil denne ene erkende og forstaa hans Førelse uden at behøve at støtte sig paa saadan en Begivenhed, som den her fortalte. Denne samme Ting sker ikke oftere i et eller endog i flere Slægtled. Jeg har aldrig før hørt om saadan en Begivenhed. Og jeg har dog i flere Aar holdt skarpt Udkig efter alle saadanne Begivenheder, som vidner om Guds Indgriben. Denne kom under særlig vanskelige Forhold.

Den simple Lærdom, som denne Begivenhed giver os, er denne: Gud svigter aldrig den, som stoler paa ham. Han skuffer aldrig. Hans Ord sviger aldrig. Sand Bøn, som er virket af Guds Aand og badet i Selvfornægtelsens Aand, slaar aldrig fejl og kan ikke slaa fejl. Skulde der hæn-

de noget uventet, skulde Mennesker ganske nægte at lade sig bruge af ham til at sende Hjælp, og skulde alt andet slaa fejl, vil han før skabe noget nyt, end han vil lade sit Ord skuffe eller lade et af de Børn, der stoler paa ham, blive skuffet i Tilliden til ham. Gud selv er den eneste, der ved, naar et saadant Tilfælde indtræder. Hans Aand styrer Bønnen. Dette er den ene Hjørnesten i al sand Bøn.

Nogle, som ikke tænker synderlig dybt, kunde forestille sig, at det er en nem Vej til at komme ud af pekuniære Vanskeligheder, naar vi kan gaa til Gud og saaledes faa vort Forraad forøget. Men noget saadant sker ikke uden i den yderste Nød. Læg blot Mærke til, at dette lille Kapel endnu ikke er betalt. Det er en af de Byrder, som vor finske Veninde endnu bærer paa og stadig beder over. Der er endnu en Gæld paa over 4000 Mark. Det er en stor Sum for den Befolkning, for hvem Kapellet er blevet et aandeligt Hjem. Det er fattige Landboere. De Penge, som stadig bliver givne, er surt erhvervede Smaapenge. Vor Veninde tænker aldeles ikke paa at bede om, at denne Gæld maa blive betalt paa samme Maade, ti Gud har ikke lagt denne Bøn i hendes Hjerte. Hun undrer sig ofte over, hvor det altsammen skal komme fra.

Bønnens Skole.

Der er her et Stykke levende Prædiken. Det er denne: sand Bøn lægges ind i vore Hjerter ved Helligaanden. Vore Hjerters Længsler efter Gud for os selv, for vore kære eller for særlige Behov er blot Genklang af de Længsler, der er i Guds

Hjerte. De er først og stærkest der. De genlyder i vort Hjerte fra hans. Hans store Længsel er, at vi skal være i en saa direkte Forbindelse med ham selv, at han kan vække Genklang af sit eget Hjertes Længsel i vore Hjerter.

I vore stille Timer, naar han er nær ved os, og vi er alene med ham i Granskning af hans levende Ord, drager han os Dag efter Dag nærmere til sig. Han skærper vor aandelige Forstand. Han skoler vor Erkendelse. Han danner vor inderste Aand. Han aabner vort Hjertes Øre[1]). Han lærer os, hvad vi skal bede om, og hvorledes vi skal bede og endnu mere, hvorledes vi skal naa til at bede stadig.

Der var en særlig Tid af fem Maaneder, som vor finske Veninde tilbragte i dette Bønnens Skolehus, førend Gud lagde den Bøn ind i hendes Hjerte, som han dog fra først af havde bestemt, at hun skulde frembære. Hun var slet ikke rede til at frembære den, førend han havde lagt den ind i hendes Hjerte. Og dersom hun havde frembaaret den før ud af sin egen Forstaaelse, vilde den ikke have virket noget. Sand Bøn fremkommer ikke ved en Fornuftslutning, som man er kommen til ved Betragtning af visse Løfter i Guds Ord. Den er noget meget dybere, fordi den er noget meget mere enfoldigt. Sand Bøn bliver udhamret paa Knæernes Ambolt, medens Ilden brænder hedt, og hvert Hammerslag føles stærkt.

Det er ikke let at beskrive den Ærefrygt og dybe Interesse, med hvilken vi gik henad den meget støvede Vej hen til det lille Kapel. Det var en ganske fordringsløs Bygning, men den var praktisk

---

[1]) Efes. 1, 1—18.

indrettet. Der var et mindre Rum, som kunde aabnes ind til det store, et lille Køkken, der tillige er Soveværelse, ved den ene Side og ovenpaa et „Profetværelse", der paa een Gang er Sove- og Studereværelse for Prædikanterne, naar de maatte være saa lykkelige at faa en saadan.

Men Søndag er Arbejdsdag, uden Hensyn til om der er en Prædikant eller ikke. Kl. 10 er der Søndagsskole paa Finsk, Kl. 12 er der Prædiken. Denne Tjeneste overtages af vor Veninde, hvis ingen anden kan faas. Klokken 4 er der svensk Søndagsskole. Den, der passer Huset, er en Kvinde med flersidig praktisk Dygtighed. Hun holder Salen i Orden, aabner den, naar der er Tjeneste og sover i det lille Køkken; det er hende, der holder den finske Søndagsskole, ti hun er en omvendt Kvinde. Kapellet kan rumme omtrent 200, naar alle brugelige Pladser er optagne.

Men der var mange flere under de faa Dages Møder. Det indre Rum var fyldt indtil Trængsel; Taler og Tolk havde ikke engang Alburum paa Platformen. Og gennem hvert Vindue saa man en Gruppe ivrig lyttende Mennesker udenfor. Intet Under, at Guds Aand mægtig kunde bevæge Menneskehjerterne i en saadan Bygning. Himlene syntes aabne, og Hjertedøre, som havde været forsvarlig lukkede, sprang op, og nogle, der kun havde staaet paa Klem, blev lukkede op paa vid Gab.

Da vi gik hen til det lille Kapel med vor Veninde, medens vi spurgte, hørte og tænkte, blev det os klart, at den Historie, vi var kommen for at høre, egentlig kun var et Kapitel af en Historie. Det var et Slutningskapitel, hvori Toppunktet var naaet, men de forudgaaende Kapitler var alle af samme Slags og ledede op til dette Toppunkt. Det

var en lang Historie, der strakte sig gennem en Aarrække, en Historie om Længsel, Venten, Kamp, Udholdenhed, Taalmod overfor Vanskeligheder af alle Slags, en Historie om den mest haardnakkede Modstand mod alle hendes Planer, som om en usynlig Aandsmagt havde samlet sig imod hende, og en Historie om Udholdenhed i Anstrengelse og Bøn (altid lidt mere udholdende end Modstanden) og om en trofast, usynlig Ven ved hendes Side. Heri ligger en af Hemmelighederne ved den endelige Sejr.

Mesterens Ord i Lignelsen om Bønnen i Lukas 18, 1—8 randt mig i Hu. Hovedsagen i alle Livets og Tjenestens Vanskeligheder er Bøn. Hovedfristelsen i denne Kamp er at holde op med Bønnen og give tabt. Hovedfaktoren i Bøn er — menneskelig talt — Udholdenhed, en frygtløs Udholdenhed uden Tilsætning af Stædighed.

Stædighed er en Slags dyrisk Knarvornhed, hvori der ikke er hverken Forstand eller Rimelighed[1]). Der er en Styrke, som er stærk nok til stædigt at holde fast, men ikke stærk nok til at gøre det med Aandsbevægelighed, saa at den opgiver det uvæsenlige. Den Udholdenhed, som Helligaanden giver og styrker, vil derimod se, føle, høre og skifte Stilling for at møde Modstanden paa rette Maade efter Aandens Anvisning. Og midt i Standhaftigheden er der Hvile, Munterhed og Blidhed i Aanden, en mild Føjelighed, som ganske mangler i den Udholdenhed, som er af den stædige Slags. Dette har en uhyre Betydning, naar det gælder at bryde Modstanden. Kun Helligaanden kan give en saadan Udholdenhed. Og han kan kun meddele den

---

1) Salme 32, 9.

til dem, som gaar i Skole daglig og stadig og forsøger trofast at lære deres Lektier. Det er dette, Mesteren mener, naar han taler om „ikke at blive træt." Denne glade, uforknytte Udholdenhed[1]) er det ene af de to store Træk i den Bøn, som udretter noget. Det andet er, at den ved, hvad den vil[2]).

Kun en Slutsten.

Vor Venindes Oplevelser bragte paany alt dette frem i mine Tanker. — Til at begynde med syntes det at være ganske umuligt at faa en Byggeplads. Langsomt, og lidt efter lidt kom Forandringen. Ejeren af det ønskede Grundstykke, som var en Udlænding, kom uventet for at se til sin Ejendom. Den direkte Henvendelse til ham blev tilsidst gunstig optaget. Da senere en stor Strækning af Jorden skiftede Ejer, blev der skænket en Grund til Kapellet. Derefter var der en Smule snu, hemmelig Intrige for at hindre Udstedelsen af et rent Skøde, men tilsidst blev det lille Stykke Land tilskødet Kapellet for bestandig. Men saaledes var der Kamp og Besvær hele Tiden ved hvert Skridt fremad paa den lange, trættende Vej. Stadig Modstand, men stadig mere udholdende Tillid, og hele Tiden den usynlige Ven, som aldrig svigter, men indgiver Planerne og styrker til deres Udførelse.

Da Bygningen skulde paabegyndes, syntes det at være umuligt at faa Tømmer. Der kunde intet opnaas nogetsteds. Alt Forraad var optaget.

---

1) Luk. 11, 8—9. 2) Matth. 18, 19, Mark. 11, 24.

Men den trofaste, indre Ven indgav hende at haabe med Haab mod Haab, dvs.: midt i de mest haabløse Omstændigheder[1]). Da kom der uventet en Tømmerflaade ned ad Elven. Saaledes sled hun sig frem, Skridt for Skridt. Priser blev nedsat, uomvendte Mennesker tilbød deres Arbejde, og den bedste Bygmester blev antaget. Vanskeligheder rejste sig og blev udjævnede. Det var en lang Historie om Modstand, Bebrejdelser, Kritik, Bøn og aldrig svigtende Trofasthed hos Gud. Hvad der skete tilsidst, var kun Kronen paa Værket. Den passede fuldtud som Slutsten paa hele den Troens Bygning, som var bleven bygget op samtidig med Kapellet. Denne Slutsten blev bragt frem med glade Lovprisnings- og Fryderaab til vor vidunderlige, trofaste Gud[2]).

Og til Pris for hans Naade er det fortalt her, for at Mennesker maa lære at tro ham mere og mere lige til.

---

[1]) Rom. 4, 17—21. [2]) Sakar. 4, 6—10.

ILD

AF

G. A. OLSEN

Det var Pinsemorgen. Fuldmægtig i Ministeriet, Herr Jakob Kort, var staaet meget tidlig op for at tage i Skoven.

„Det skylder man sig selv," sagde han. Og hver Pinsemorgen saa man ham i Skoven, lige saa sikkert som man hver Bededags Aften traf ham paa Langelinje. Han var en regelmæssig Mand og en Traditionernes Mand, som det sømmer sig en Fuldmægtig i et Ministerium.

Men hvad var det dog for et Spektakel med Mælkedrengene paa Gaden. Der maa være noget usædvanligt. Spektakel gør de ganske vist hver Dag. Men i Dag raaber de jo Hurra.

Han kiger ud ad Vinduerne, skønt han endnu ikke er kommen længere end til Selerne.

Der stod en Mand med et sydlandsk Udseende, smilende over hele Ansigtet som en drukken Italiener, omringet af Drengene, der trykkede hans Hænder og var umaadelig begejstrede.

Et Øjeblik efter ringede det i Entréen.

„Avisen," tænkte Kort.

Een Gang til.

Hvem kan det være? Kort gik ud og lukkede op.

„Nej se, Godmorgen, gamle Ven. Er det virkelig dig selv, Jakob. Ja, du ligner dig selv (Omfavnelse) og er lige saa sirlig og korrekt som altid. (Ny Omfavnelse). Og du er slet ikke bleven gammel. (Atter Omfavnelse). Aa, hvilken Glæde

det er at se dig! Men — kender du mig ikke?"

Fuldmægtigen rettede paa sit Kravebryst og spurgte meget sindigt og en lille Smule køligt:

„Er det Frederik Hansen?"

„Ja vist er det," sagde den anden.

„Det er ganske rigtig „den krøllede Frits", som I kaldte mig. Men Krøllerne er væk! Aa, hvor jeg er glad ved at se dig. — Hvor er din Kone og dine Børn?"

„Jeg er ugift," sagde Kort lidt mere optøet. „Men hvor kommer du fra?"

„Fra Meksiko."

„Fra Meksiko! Har du været i Meksiko?"

„Ja, gamle Ven, i 20 Aar og jeg er blot her hjemme paa Ferie. Men hvor er alle de andre? — Kammeraterne?"

„Skolekammeraterne!" sagde Kort. „Tror du, jeg har dem her?"

„Nej, men du maa jo vide Besked om dem."

Det var kun lidt, Kort vidste. Det havde ikke ligget for hans Stemme at holde Forbindelsen med dem ved lige. Hans Ven holdt ham imidlertid til Ilden med at fortælle, hvad han kunde huske, og lidt efter lidt dukkede der et og andet frem for ham, som han havde hørt og ladet upaagtet. Han kom efterhaanden i Humør ved at tale om dem og Skoletiden, og han ønskede næsten at søge en eller anden af dem op.

En Kone kom ind med Kaffe paa en Bakke. Der var to Par Kopper.

„Det er fem Minutter for sent, Madam Holm," sagde Kort med en juridisk Mine. Han talte aldrig til hende, uden naar han gav sine Ordrer eller misbilligede deres mangelfulde Udførelse.

„Aa du allerdejligste Jakob," sagde Frits og om-

favnede ham paa ny. „Du er lige saa retfærdig, som du altid har været. Havde vi havt tilstrækkeligt Kendskab til Kirkehistorien, havde vi sikkert kaldt dig Jakob den retfærdige. — Nej se, Madam Holm! De forstaar rigtignok at lave en lækker Kaffebakke. Hvor det ser appetitligt ud."

Madam Holm straalede over hele Ansigtet.

„De har sat to Par Kopper paa. Vidste De, at her var fremmede?" „Aa ja, døv er jeg da ikke," sagde Madam Holm leende. „Og desuden har jeg jo maattet høre paa Mælkedrengen. Det er da ham, der har opholdt mig i de fem Minutter. Han fortalte om den fremmede Mand fra Meksiko, og han forsikrede, at han vilde selv til Meksiko, saa snart han blev 18 Aar!"

„Ja, det var nogle dejlige Drenge," sagde Frits.

Mælkedrengene, dejlige Drenge! Kort begyndte at tvivle om sin Vens Forstand. Og han blev desuden urolig, fordi Tiden gik. Han saa paa Uret. Hvad blev det til med Skovturen?

Som om Hansen havde læst hans Tanker, sagde han:

„Ja, jeg bliver hos dig hele Dagen, saa kan du gøre med mig, hvad du vil."

„Jeg plejer altid at tage til Lyngby," sagde Kort.

„Godt, saa tager vi til Lyngby."

Kaffen blev drukken. Og de kom paa Gaden.

„Toget er gaaet," sagde Kort, „vi maa saa hellere tage med Sporvognen og gaa Resten af Turen."

Paa Vejen til Sporvognen saa Hansen en gammel Kone sidde paa en Trappesten. Hun solgte „Grønne Kranse". Hun sad der med et indtørret, forgræmmet Ansigt, lagt i de ulykkelige Folder, der er bedst egnede for Salget. Maaske det

fra først af var en Kunst; men nu var det i hvert Fald Natur.

Hansen gik over Gaden for at se nærmere paa hende. Han talte med hende, og dette gamle Ansigt fortrak sig til et stort Smil, der saa lige saa sygeligt og unaturligt ud som Solen, naar den et Øjeblik bryder igennem en Graavejrsdag i December.

Da Kort naaede derover, stod Hansen med Konens Haand i sin og talte opmuntrende til hende. Han gav hende lidt til Afsked, og Konen sagde med Taarer i Øjnene:

„Aa, Gud velsigne Dem, gode Herre!"

Paa Sporvognen — den aabne Bivogn, var der lige netop to Pladser i et Rum.

Hansen begyndte straks at hilse venligt paa dem alle. Almindelig Gloen og Forbavselse, men intet Svar.

Kort lod, som om han ikke kendte sin Ledsager, og saa lige ud for sig. Men Hansen var ufortrøden. Han forudsatte uden videre, at de alle var Gud inderlig taknemlige for den dejlige Morgen og for den Glæde, der ventede dem i den grønne Skov. Der var en ældre Kone, der blev tøet op og svarede med et Par Enstavelsesord. Men at faa Hansen til at fryse, var umuligt.

Han talte ufortrødent videre til dem alle, som om han havde været en Dreng paa fire Aar, hos hvem Frimodigheden overfor fremmede endnu ikke var forsvundet.

Ved et Stoppested var der en Dame, til hvem der ikke blev Plads; men Hansen foreslog, at han vilde tage de to halvvoksne Drenge, der fulgte deres Moder, paa sine Knæ.

Deres Moder bemærkede, at der var ellers betalt for dem; men Drengene fandt, at det var Løjer, og Damen kom op.

Selvfølgelig var hun Hansen taknemlig. Hun syntes tillige at have noget mere Sangbund for det, Hansen talte om, og lidt efter lidt tøede den ene efter den anden op og var med i en Samtale om Guds vidunderlige Miskundhed.

Hansen var ganske vist den eneste egentlig talende, men de var alle lyttende og velvillige og fandt den egne, lidt barnlige og skælmske Maade, hvorpaa han talte, overordenlig tillokkende.

Det var pludselig bleven, som om disse Mennesker, der ellers ikke havde Forbindelse, var een Familie. De nikkede til hverandre og smilte forstaaende, og da de naaede Gentofte, var der en hjertelig Tagen Afsked, og de fleste takkede Hansen for — ja de sagde ikke hvorfor, men de følte, at de havde noget at takke for. Og Hansen takkede ogsaa dem.

Kort var glad ved Hansen og der var ogsaa noget tøet i ham; men „Fuldmægtigen" var alligevel ikke tøet endnu, og han gruede lidt for, om Hansen vilde blive ved saaledes, at vække Opsigt den hele Dag.

Det kunde han have sparet sig.

Da Hansen havde taget Afsked med alle de andre, tog han Korts Arm og sagde:

„Nu vil vi to finde os et fredeligt Sted og tale om gamle Dage."

Kort havde Lyngby som sit Maal og kunde lige saa lidt tænke paa at opgive det som en Planet paa at gaa udenfor sin Bane.

Men han vilde ikke vide af, at de skulde tale

om gamle Dage. Han forlangte, at Hansen skulde fortælle sine egne Oplevelser.

„Du ved," sagde Hansen, „at jeg har altid havt Lyst til Æventyr. Du husker nok, at der var ikke saa forvoven eller halsbrækkende en Streg, at jeg ikke kunde finde paa at udføre den i Skoletiden.

Det er noget, der har siddet mig i Blodet. Jeg tror, der maa have været en Zigøjner blandt mine Forfædre.

Jeg rejste til Amerika ikke for at tjene Penge eller blive noget stort. Den Slags har aldrig fristet mig.

Nej, jeg vilde opleve noget, som kunde faa Blodet til at rulle hastigere i Aarerne. Danmark, ja hele Evropa var mig for kultiveret og civiliseret. Jeg syntes, at det var umuligt at opleve andet i vor Verdensdel end det ganske dagligdags. Og bedre gik det ikke i de forenede Stater. Jeg var paa Nippet til at sulte ihjel engang — men det kunde jeg jo ogsaa have gjort herhjemme, og det var mig ikke nær interessant nok.

Saa kom jeg til Meksiko.

Og jeg fik min Trang til Æventyr og Oplevelser grundig tilfredsstillet.

Nu er den bleven noget anderledes. Nu kan jeg se Lejligheden til at opleve noget overalt selv paa en Sporvogn, som Du har set.

Har du læst Pavlus' Beskrivelser af sine Oplevelser i det Nye Testamente?

Jeg skal læse den for dig.

Hansen trak en lille Bog op af Lommen og læste:

„Af Jøder har jeg fem Gange faaet fyrretyve Slag mindre end eet. Tre Gange er jeg bleven pisket, een Gang stenet, tre Gange har jeg lidt Skibbrud, et Døgn har jeg tilbragt paa Dybet; ofte

paa Rejser, i Farer fra Floder, i Farer iblandt Røvere, i Farer fra mit Folk, i Farer fra Hedninger, i Farer i By, i Farer i Ørken, i Farer paa Havet, i Farer blandt falske Brødre; i Møje og Anstrengelse, ofte i Nattevaagen i Hunger og Tørst, ofte i Faste, i Kulde og Nøgenhed."

Da jeg læste det første Gang, sagde jeg til mig selv: I Sammenligning med ham har du intet oplevet, Frederik Hansen, som er værd at tale om.

Og naar jeg nu træffer unge Mennesker af min egen Slags, som er lystne efter Æventyr og Oplevelser, som jeg selv var, saa siger jeg til dem: Giv bare eder selv ganske til Gud, saa skal I nok opleve noget. —

Af mit eget er der ikke noget, der er værd at tale om. Det kan have været spændende nok, medens jeg var i det. Det mest spændende var maaske, da en rig Kreolerinde forelskede sig i mig, du, og jeg nær var bleven skudt af en Rival — indtil Rivalen heldigvis opdagede, at jeg slet ikke vilde have hende.

Jeg har været Kvæghyrde — og den Gang vilde du ikke have kendtes ved mig — og jeg har været Skuespiller; jeg har ogsaa været Officer; men alt dette var før mit Livs største Oplevelse, da Gud fandt mig.

Jeg var bleven syg og troede, jeg skulde dø. Det brød jeg mig egentlig heller ikke om. Jeg var ikke mere bange for at dø end et Dyr, der ikke kan tænke paa det.

Livet havde intet særligt Værd for mig.

Da var der en Præst, der fandt mig og besøgte mig daglig."

„En katolsk," spurgte Kort. Han var ikke kirke-

lig, men den almindelige Skræk for de afvigende Trossamfund sad alligevel i ham.

„Nej, det var en Prostestant," sagde Hansen, „men det kunde godt have været en Katolik. Jeg har da ogsaa truffet den Slags Katolikker. —

For ham var Gud en Virkelighed. Hele min Trang til at opleve noget blev nu samlet i dette ene: at opleve noget med Gud."

Hansen fortalte og fortalte, og Kort kunde ikke blive træt af at høre.

Hansen var bleven ført gennem mange Smerter og Trængsler, men han lagde fortrinsvis Vægt paa den vidunderlige Maade, hvorpaa Gud havde friet ham gennem det altsammen.

Der var noget inden i Kort, som til en Begyndelse vilde bortforklare Underet og se det som noget ganske naturligt.

Men lidt efter lidt tav hans indre Indvendinger, og han blev reven med af det og fik Øje paa Gud i det.

Da de naaede Lyngby, var Kort oplivet og interesseret. Ængstelsen for Hansens Optræden var forsvunden. Fuldmægtigen følte sig beroliget. Han kunde nok være Hansen bekendt, og var glad ved hans Besøg. Det forekom ham, at han selv paa denne Pinsemorgen havde oplevet mere end ellers i mange Aar.

De sad nu ved en hyggelig Frokost i den Restavration, hvor Kort altid plejede at være Pinsedag.

Kort lagde Mærke til, at Hansen var forekommende og hensynsfuld overfor Tjeneren og talte med ham, som om han regnede ham for et Menneske.

I Begyndelsen regnede Tjeneren det ikke.

Lidt senere antog han dem aabenbart for et Par ligestillede, der havde Ferie.

Men senere hen var det tydeligt, at Manden slet ikke begreb, hvorfra denne Hensynsfuldhed og Venlighed kom. Han begyndte aabenbart saa smaat at antage Hansen for en Konge, der rejste incognito, hvorimod Kort næppe forekom ham at være saa betydningsfuld en Person. Han blev til det yderste hensynsfuld og opmærksom overfor Hansen og gav smaa Vink om, hvilken Mad der var den bedste, hvor de smukkeste Udsigter fandtes, og alt dette med en uskrømtet Ærbødighed, der aabenbart ikke var ham tilvant.

Han forstod nemlig nok, at Hansen ikke var kendt, thi skønt Hansen talte godt Dansk og ikke havde Spor af det Skaberi med fremmede Ord, som ellers er saa almindelig hos Danske, der har været — eller ikke været — i Udlandet, var hans Udtale selvfølgelig noget mærket af det lange Ophold i det fremmede.

Kort gjorde en Bemærkning om Koteletterne. Han var ikke vis paa, at Kødet var ganske friskt.

„Og dersom det er fordærvet eller blot paa Vej til det, saa bliver jeg syg," sagde han.

„O, min kære Ven," sagde Hansen, „nyd du det blot med Taksigelse, saa skader det dig ikke. Jeg har ofte maattet spise noget, som du aldrig endog blot har tænkt dig Muligheden af, at man kunde byde et Menneske. Og da jeg klagede og knurrede og var utilfreds, gjorde det mig syg og var nærved at tage Livet af mig. Men da jeg først var naaet til at tage imod alt med Taksigelse, viste det sig, at det tog Kraften fra Giften."

„Nej hør nu," sagde Kort, „det er jo meningsløst. Du vil da ikke paastaa, at jeg kan spise lige

saa meget Arsenik, jeg vil, uden at det gør mig noget, dersom jeg bare siger Tak for det!"

„Nej, det har jeg ikke sagt. Vil du spise for meget Arsenik, dør du vist sikkert nok," sagde Hansen smilende. „Men dersom andre giver dig Gift, og du takker Gud for den, gør den dig ingen Skade — — — ikke engang, hvis du dør af den."

„Naa ja, det kan jo være."

„Ja, men jeg vil endda ogsaa paastaa, at du dør ikke af den. Thi paa Guds Børns Hoveder kan ingen krumme et Haar uden deres Faders Vilje!"

„Ja alt det er jo godt nok, men naar jeg kan mærke, at Maden er fordærvet, saa mener jeg, at det er min Pligt imod mig selv ikke at spise den."

„Ja men gode Ven, hvis din Departementschef nu indbyder dig til Middag, og du faar en Mistanke til Dyrestegen — naa, nej det er sandt, den s k a l jo være fordærvet — nej til f. Eks. de henkogte Asparges. De er begyndt at blive sure. Hvad gør du saa? Du spiser dem, og du tager maaske en Portion til, thi du har lagt Mærke til, at din elskværdige Værtinde, Departementschefens Frue, selv har fattet Mistanke til Aspargeserne, og nu holder nøje Øje med Gæsterne, om de har opdaget det. Og af lutter Artighed spiser du to Portioner. Den næste Dag er du syg. Selvfølgelig! thi det formaar din Chef eller hans Frue ikke at fri dig for. Men naar min Gud sætter Mad for mig, skulde jeg saa ikke være lige saa artig over for ham — og skulde han ikke være i Stand til at fri mig for Følgerne? Jo — Følgerne bliver i hvert Fald gode og k a n aldrig blive andet for dem, der elsker ham."

„Du mener altsaa, at det er Gud, der har serveret disse Koteletter for os?" sagde Kort leende.

„Ja, hvem ellers? Du gik herind, og du havde

den Tro, at du ogsaa i Aar maatte faa Koteletter til Frokost paa Pinsedag, som du plejer, og saa vilde du i dit gode Hjerte lade Resterne af den krøllede Frits faa Lov at dele dem med dig. Alt dette kunde du ikke gøre uden Gud. — For en Del Aar siden gik der en Tyggemani over hele Amerika, og jeg har mange Gange hørt dens Apostle fortælle om, hvor vidunderligt selv et Stykke gammelt, tørt Brød smager, naar man bare tygger det dygtigt. Men jeg har mere Tro til de Apostle, der forsikrer, at alt i den Henseende kommer an paa, at man takker dygtigt!"

Kort svarede ikke. Han følte sig magtesløs overfor den Slags Tale. De sluttede Maaltidet og gik atter ud i Skoven.

De havde gaaet lidt omkring, da der kom en Mand og bød dem en Traktat.

Hansen tog den og stak den i Lommen. Han gav sig derefter i Tale med Manden, og det viste sig, at jo mere Hansen talte, desto mere forlegen blev Manden. Han befandt sig aabenbart ilde og vilde helst se at slippe bort igen. Han kunde tale om Verdens Ugudelighed og om de troendes Lunkenhed, men Hansen talte kun om Gud og om Frelsen i Kristus, og det var et Felt, hvorpaa den anden i Virkeligheden var fremmed.

Kort undrede sig atter. Han forstod ikke, hvad der var paa Færde. Men han forstod, at hans Vens Kristendom var af en anden Art end den andens. Og han havde allerede paa Forhaand gjort op ved sig selv, at han syntes bedst om Hansens.

— — — Lidt længere op paa Dagen mødte de nogle af Korts fine Bekendtskaber.

Det var jo nødvendigt at præsentere Hansen. Og Kort var lidt ængstelig ved det. Selvfølgelig be-

gyndte man, da han var fra Meksiko, straks at tale om Meksiko.

Men Hansen kunde ikke tale længe om Meksiko eller noget andet Emne, inden det i Virkeligheden blev Gud, Samtalen drejede sig om.

Kort blev ilde berørt, da han mærkede, at nu begyndte det.

Men han blev yderligere forbavset, da det viste sig, at hele dette verdslige Selskab blev meget mere interesseret i Gud end i Meksiko. Hansen prædikede jo ikke. Han talte om Gud som om den Luft, han indaandede, og det var klart, at det var det naturligste for ham at tale om. Det var prøvet og selvoplevet altsammen. Derfor greb det dem. „Skal vi dog ikke følges ad et Stykke," sagde en af Damerne. „Vi gør jo Opsigt ved at staa stille. Og vi maa endelig høre mere om Deres Oplevelser, Herr Hansen, det er jo i højeste Grad interessant."

Senere traf de et Selskab, som sang Salmer. De kendte dem ikke. Men Hansen vilde derhen. Kort holdt ikke rigtig af det, men holdt heller ikke af at sige nej. De standsede og sang med.

Da Sangen var endt, begyndte Hansen at tale med dem. Det var jevne Folk. Hansen udtalte sin Glæde over at høre de gamle Salmer igen og at høre dem i fri Luft. Han talte med dem, som om de kendte den samme Gud som han.

Og de inddrak hans Ord med Begærlighed. Det var som et helt nyt Evangelium for dem. De hængte sig fast paa ham og spurgte.

Og da han endelig vilde gaa, bad de ham om, at han dog vilde besøge dem, hvis det kunde lade sig gøre.

Da de gik, hørte Kort en af dem sige: „O —

jeg følte det, som om der var et svælgende Dyb mellem ham og mig — hvem der dog havde det saadan som han!"

Kort selv begyndte at føle noget af det samme. Og han begyndte desuden næsten at blive stolt af, at det var ham, der kendte Hansen.

Kristendommen havde aldrig før havt nogen dragende Magt over ham. Men han havde da altid, syntes han, været enig med sig selv om, at skulde han have med disse Ting at gøre, skulde det ikke være paa den sædvanlige Maade.

— — —

De tog hjem til København og vilde tilbringe Aftenen i Korts Hjem, naar de først havde spist til Middag paa den sædvanlige Restavration. Alt gik efter Korts sædvanlige Program. Men det var underligt. Han begyndte selv at finde det smaaligt og indholdsløst hele det Liv, han hidtil havde levet.

Da de gik op ad Trappen, læste Hansen paa en Dørplade Navnet Halley.

„Hvem er det," spurgte han.

„Det er nok en halvgammel Frøken," sagde Kort. „Men her i Byen kender man selvfølgelig ikke de Folk, man bor i Hus sammen med."

„Selvfølgelig, hvorfor er det selvfølgelig? Det er da det mest urimelige, der tænkes kan. Hvad var nu rimeligere, end at vi gik ind til Frk. Halley og ønskede hende en glædelig Pinse?"

„Du maa jo være lidt forstyrret," sagde Kort. „Man kan da ikke saadan falde med Døren ind i Huset til fremmede. Vi maa da have et Paaskud eller en Anledning til at gøre det."

„Det urimelige bestaar netop i, at du kalder dem fremmede. Men nu gaar vi op og faar Støvet

børstet af os og faar os pyntet lidt, saa spiser vi til Middag, og naar vi har spist, aflægger vi en lille Visit hos Frk. Halley."

„Det var en løjerlig Visittid," sagde Kort leende.

„Bryd dig aldrig om det," sagde Hansen. „Jeg tager Skylden. Og forøvrigt! den Anledning du saa gerne vil have, den har vi. Jeg har kendt en Halley i Amerika. Og det skulde være sært, om de ikke skulde være i Familie."

Frk. Halley var en Dame i Trediverne. Hun havde lidt Formue og levede af den. Selvfølgelig vidste hun alt angaaende Fuldmægtigen og havde ogsaa regnet ud, at de var lidt i Familje. Det var rigtignok langt ude, men regnes ud kunde det jo.

Hun havde en Lejlighed ganske Mage til Korts og levede væsentlig med sine Minder fra Forældrenes Hjem. Hun var ved at blive gammel Pebermø. Forældrene havde i sin Tid tilhørt en Valgmenighed, og Frk. Halley havde ogsaa i denne Henseende bevaret Traditionerne. Hun gik hver Søndag i Kirke og sad nu og læste en Pinsesalme af Grundtvig. „Der er ingen, der skriver som han," sagde hun til sig selv.

Det ringede.

Pigen havde fri, saa Frøken Halley maatte selv lukke op.

Der sad et Ih! i Struben, men Frk. Halley kvalte det, inden det naaede frem. Kort fremsatte med en juridisk Verdensmands hele Anstand sine Undskyldninger og udviklede Grundene til deres Besøg. Han præsenterede sin lige fra Meksiko hjemkomne Barndomsven og fortalte om den Slægtning af Frø-

kenen, denne Ven havde truffet i Meksiko. Hun bød Herrerne ind, men var ikke lidt forlegen over Situationen.

Kort var formel og konverserende.

Hansen derimod var ganske, som om han havde kendt Frøkenen i mange Aar. Han fortalte om den amerikanske Halley, som ganske rigtig var af Familjen, men saa langt ude, at Frøkenen ikke havde hørt stort andet om ham, end at han var udvandret. Men Hansen talte ogsaa om Gud, og han var da en fælles Kending. Hansen brugte sine amerikansk-engelske Udtryk om Guds Rige og Frøkenen sine grundtvigske, Hansen talte mest Prosa og Frøkenens Ord gik mest paa Vers, men de forstod prægtigt hinanden.

Dog blev det snart tydeligt, at naar Talen kom ind paa det oplevede, overlod Frøkenen Hansen hele Pladsen. Forlegenheden var for længst gaaet af dem alle, da Kort gjorde en Bemærkning om, at de vist nu skulde trække sig tilbage.

„Gaa, mener du," sagde Hansen. „Aa, min snilde Ven, det er din Tetid, kan jeg forstaa. Vi kan vel ikke indbyde Frk. Halley til at drikke Te hos min Ven Kort? Det var jo en Skam, om denne hyggelige Samtale skulde afbrydes for en Kop Tes Skyld. Og i Morgen rejser jeg fra Byen, saa hvem ved, naar der igen er Lejlighed til at genoptage den — for mit Vedkommende!"

„Hvis Herrerne vil tage til Takke," sagde Frk. Halley leende, „er der da ogsaa Te i denne Etage, og jeg kan høre, at Pigen er kommen hjem."

De blev.

Kort fandt, at det var et overordentlig hyggeligt Tebord og Frk. Halley en ganske interessant Dame.

Læserinderne begynder maaske allerede at blive

interesserede og tænke, at en Ungkarl i Fyrrerne, der finder en Dame i Trediverne interessant, kan udvikle sig i højeste Grad til sin Fordel, og det er jo meget muligt; men det ligger ganske uden for denne lille Fortællings Ramme. Inden de skiltes, var der ved Hansens Fortælling modnet en Plan i Frk. Halleys Hoved og Hjerte. Hun vilde gøre noget for de gamle, enlige Damer, hun kendte; ikke noget i Retning af Fattigunderstøttelse, men hun vilde prøve, om hun kunde gøre dem en Glæde paa en eller anden Maade. Hun havde set en Opgave for sig og glædede sig til at prøve paa at løse den.

Da de havde taget Afsked, sagde Kort til Hansen: „Hvor rejser du hen? Har du Familje?"

„Nej, men jeg vil se min Fødeby og opfriske Minderne om alle de gamle Venner. Jeg vil ogsaa se, om jeg kan finde nogle af dem. Men jeg har jo Tid nok og vil foreløbig, som sagt, slaa mig ned et Par Dage i min Fødeby."

„Hvis du ikke har noget imod det, kunde jeg have Lyst til at tage med i et Par Dage."

„Imod! nej det var da storartet," sagde Hansen, „lad os lægge en Plan."

— — —

Da Planen var lagt uden smaaligt Hensyn til Bekostningen, sagde Kort:

„Men hvoraf lever du egentlig talt. Det har du ikke fortalt mig. Du maa jo have en meget god Stilling, siden du kan gøre saadan en Rejse til Evropa."

„Nu ja, jeg har en meget god Stilling. Gud sørger daglig for mig og giver mig alt, hvad jeg behøver og mere til. Men iøvrigt er jeg for Tiden uden nogen egentlig lønnet Virksomhed. Der er

saa haardt Brug for Missionsarbejde i Meksiko, at jeg bruger hele min Tid til det efter Guds Anvisning."

„Prædiker du, eller hvad bestiller du da?"

„Nej, prædike gør jeg ikke," sagde Hansen, „og tale med Hedninger gør jeg heller ikke undtagen lejlighedsvis, men jeg prøver paa at gaa omkring og sætte Ild i de troende, om det kunde lykkes."

„Dem troede jeg, at der var Ild i," sagde Kort usikkert.

„Ja du, det er der jo nok, men den trænger da i hvert Fald ofte til at pustes op."

„Og saa er du slet ikke lønnet for det?"

„Nej selvfølgelig ikke," sagde Hansen, „men min Fader lønner mig."

„Og Rejsen herover?"

„Den kom der een af hans Agenter og gav mig med Ordre til at bruge alle Pengene her — og det skal jeg nok, hvis jeg kan."

— — —

Da Kort kom hjem efter Ferien, var han ikke til at kende igen. Der var ikke gaaet mange Dage, inden man var bleven opmærksom paa Forandringen endog i Ministeriet. Departementschefen fortalte sin Frue om den og tilføjede hovedrystende:

„Jeg er bange for, at dette vil virke skadeligt paa hans Udsigter til Forfremmelse."

At en Departementschef kunde faa en saadan Tanke! men man maa huske, at det kun var privat og ingenlunde paa Kontoret.

Kontorbudet, der var fra Jylland, havde ogsaa bemærket Forandringen, og mærkelig nok udtalte han sig ogsaa overfor sin Kone, — nogen Lighed mellem ham og Departementschefen maa man selv-

følgelig ellers ikke tænke sig — medens han røg sin Aftencigar:

„Der er nu efter min Mening kommen en højere Aand over ham, ser du, og den har gjort ham meget mere forekommende overfor os andre — men jeg er nu ligefuldt bange for, at den ikke passer rigtig paa Kontoret. Han minder mig om den Herregaardsfrøken hjemme i mit Fødesogn, der opgav alle sine Fornøjelser og gav sig til at pleje syge. Om hende sagde Mølleren altid: „A truor hun æ splittergal!" Naa, men Fuldmægtigen, forstaar sig, han fejler nu ikke noget paa Forstanden. — Ikke saadan da!"

Kort blev snart kendt i kristelige Kredse, og der blev altid Røre, hvor han viste sig. Ofte vilde man have ham til at tale, thi nu om Stunder er man ikke bange for at „lægge Hænderne" paa nogen. Man forsikrede ham om, at det vilde have en vældig Betydning, at han aflagde sit Vidnesbyrd.

„Prædike!" sagde han. „Nej aldrig! lad Teologerne om det. De gør det daarligt nok, men Ikke-Teologer er dog meget værre. Jeg ved nok, hvor jeg har min Bestilling. Kan det lykkes mig at sætte Ild paa et eller andet Sted, er jeg tilfreds. Men jeg tror desværre, at der er meget lidt brændbart mellem alt det Materiale, der slæbes sammen."

BEDEFREDE

AF

G. A. OLSEN

Hendes Moder var tidlig bleven Enke.

Foruden hende var der kun Broder Harald, der var Søkadet og netop nu var ude paa en lang Rejse.

Og saa var hun alligevel rejst ud fra Hjemmet. Mor var saa kedelig og saa gammeldags, saa vanskelig at gøre tilpas. Det var for trangt for hende der hjemme.

Hun havde lagt Billet ind til „Berlingske".

Dag efter Dag gik hun og ventede i Spænding.

Jo! hun fik Pladsen som Lærerinde hos den vestjyske Godsejer med 300 Kr. aarlig i Løn.

Godsejer var han nu rigtignok ikke. Men det var i de Aar, da Godsejerne regerede. Og da var der mange Proprietærer, der yndede at kalde sig Godsejere, selv om Godset ikke var andet end et Par Smaahuse med et Par Daglejerfamiljer i.

Hun var staaet af ved Stationen efter en lang Dagsrejse fra København. Og nu saa hun fra den lille Ponnyvogn ud over det usigelig trøstesløse Hedelandskab, der laa for hende i Aftendæmringen.

Fladt Land saa langt Øjet rakte. Ikke en Busk, ikke et Træ.

Den skønne Maj var der intet at se til herovre. Og hun, som var vant til ved „Landet" at forstaa Skove, grønne Marker, Blomster og Fuglesang!

Ak, hun begyndte at føle noget sammensnørende i Halsen — men hun skød Hjertet op i Livet. Selvstændigheden, den herlige Selvstændighed, for

dens Skyld kunde hun sagtens finde sig i en Udørken. Og desuden! det var jo ikke langt fra Havet, det friske, salte Hav!

Kusken blev standset af en Mand, der havde noget at sige ham som Besked til hans Husbond angaaende et eller andet. Men hvad? Hun forstod ikke en Stavelse.

Hun saa paa Manden, en tre Alen høj, knoklet, kraftig Skikkelse med Kasketten trukket helt ned til Ørene, et langt Uldtørklæde om Halsen, en kort Trøje, der kun naaede til Benklædernes Linning og bare Fødder.

Hun var i høj Grad forbavset. Senere opdagede hun, at det var Egnens mandlige Uniform.

Og saa dette mærkelige Sprog, som hun kun kunde opfange ganske enkelte Ord af! Det var jo dog Jysk! Og hun havde jo tidt hørt Jysk paa det kongelige Teater og moret sig derover. Hun havde ogsaa studeret Blichers Bindstouv i den sidste Tid. Og saa var hun endda saa hjælpeløs, som om hun var kommen til Rusland.

Hvor det dog lød løjerligt! Manden stod der og bevægede Læberne uden at lukke Munden op. Tænderne var fast sammenknebne, og der kom en Lyd, en Blanding af dybe Orgeltoner og Vindens Brummen. Men hvor kom den fra? Man kunde fristes til at tro, at han talte gennem Ørene.

Nu saa han paa hende.

Han havde et alvorligt Ansigt med et vemodigt Drag om Munden og en Mængde smaa Rynker ved Øjnene. Han sagde nogle Ord til hende. Hun svarede forvirret med: Aa — ja — nej el. lign.; thi selvfølgelig havde hun ikke forstaaet ham.

Saa smaalo han, rakte hende sin brede Haand og sagde: Valkummen hir aa Faaval.

Saa trykkede han Kasketten lidt længere ned i Øjnene og gik.

Endelig kørte de igen. Det var koldt, syntes hun.

Kusken vendte sig om og begyndte at tale om den anden Mand. Han kunde tydelig nok ikke lide ham. Heller ikke Kusken forstod hun. Dog opfattede hun, at Manden var „helle", men at han ikke kunde være saa meget helle, eftersom han havde dreven en Søm i — et eller andet, der lød som Grisetrav — Bedefrede.

Hun nikkede bare lidt fornemt, og Kusken vendte sig atter til sine Heste.

Bedefrede — hvad mon det kunde være?

Og helle? Det var vel sagtens hellig. Var der virkelig Mennesker her, der kaldtes saadan? Mor var dog ogsaa religiøs. Men i København havde hun aldrig hørt det. Maaske det var en Sekt. Uf!

Endelig holdt de foran Døren til hendes fremtidige Hjem. Der var ingen paa Trappen og ingen i Entreen. Hun fik sit Tøj af og bankede paa en af Dørene. Den førte ind i Dagligstuen. Der var ingen derinde. Men to Hunde for rasende imod hende, saa hun fik Døren lukket skyndsomst.

Hundene blev ved at gø.

Endelig aabnedes Døren, og ud for Hundene, fulgt af Herren i Huset, ti at det var ham, var tydeligt nok. Han bød hende noget trevent velkommen og sagde et Par Ord, der sagtens skulde lyde belevent. Men de frøs til Is paa hans Læber.

Hun vilde klappe den største af Hundene. Men han advarede hende. Hun trøstede sig med, at hun vel snart blev kendt med den. Men han svarede:

„Nej ham bliver De aldrig kendt med. Han er en Skrummel."

Hvad mon det var for en Race? Den kendte hun ikke.

Hun kom fra Dagligstuen ind i Spisestuen. Skrummelen og den anden fulgte med. Det var ikke særlig beroligende og heller ikke appetitligt. De lugtede ikke rart. Alt lugtede af Hund her.

Godsejeren fulgte ikke med ind. Hun var alene med Hundene.

Stakkels Elna, hun følte sig alt andet end hyggelig til Mode.

Stuepigen kom ind med nogle Spejlæg.

„Er Fru Dalstrup ikke hjemme?"

„Naa er hun ikke," sagde Pigen, „ja saa kommer hun vist snart. Hun er bare ude med Hundene."

Elna saa paa Hundene.

„Ja, de andre to begribeligvis," sagde Pigen.

Et Øjeblik efter kom Fruen hjem. Fejende, støjende, højttalende, udannet og fordringsfuld! Elna var straks enig med sig selv om, at hun kunde ikke lide hende.

Hun trak sig tilbage til sit Værelse, saa snart hun kunde. Der lugtede muggent og indelukket. Ved den 8 Linjers Lampes Lys kunde hun neppe se det hele, skønt Værelset var ret lille. Hun tog Lampen og gik rundt. Møblerne gjorde et fattigfint Indtryk. Det var aabenbart udrangerede Veteraner, der var sat herop. I Vindueskarmen laa der et temmelig tæt Lag Sand. Hvor kunde det være kommen fra? Og denne Sofa; uh hvor den lugtede af Hund. Den havde altsaa ikke været god nok til deres Hunde mere, men den var god nok til deres Børns Lærerinde!

Elna græd sig i Søvn som et Barn. Hun mindede forgæves sig selv om, at hun var 18 Aar.

Hun vilde ikke give sig. Et Aar vilde hun holde det ud, om hun saa skulde — hun vidste ikke selv hvad.

De var gruelige, disse Mennesker. Hun var ganske vis paa, at hun ikke betød saa meget for dem som en af Hundene og aldrig vilde komme til det.

Den første Søndag havde hun været i Kirke. Rædselsfuldt! Intet Orgel, Bænke, som man blev radbrækket af at sidde paa. En gammel Degn, som gik op og ned ad Gulvet og sang med en skrattende Stemme, der var sprængt for længe siden. Og Bønderne brummende med hver i sin Tonart. Det var hjerteskærende forfærdeligt. Men Præsten! han var næsten det værste af det hele! Det var utroligt, at saadan en Mand skulde have Lov at være Præst. Han stod jo blot og sagde Folk Ubehageligheder og agerede Forhørsdommer. Men for Resten! hvad han havde sagt om Herremænd, lignede jo hendes egen Herremand ganske forbavsende. Men lide ham kunde hun alligevel ikke. Han saa kold og streng ud. Det sorte, kortklippede Haar og det stive, sorte Skæg stod som Pigge rundt om hele Ansigtet. Det var ikke uden Grund, at Folkene kaldte ham „æ suot' Dæv'l".

Hun vilde aldrig gaa i Kirke mere og skulde nok holde sig fra Præstegaarden.

Næste Søndag blev hun ogsaa hjemme. Men det fortrød hun.

Hun havde taget Kaabe paa og sat sig ned i Lysthuset. Hun havde begyndt at forsone sig med de lave, forpjuskede Træer, der alle saa ud, som om de fortrød Tilværelsen. Men lidt efter var Skrumleren kommen og havde stillet sig i Aab-

ningen og gloet paa hende. Hun forsøgte at kalde den til sig, men saa viste den Tænder. Hun vilde gaa, men saa knurrede den som rasende. Hun var fanget! Og hvem ved, hvor længe det kunde vare. Og saa begyndte det at blæse. Nej, ikke blæse men storme, som hun aldrig havde troet det kunde storme. Hun følte det, som om hun intet havde paa. Træernes Grene piskede mod hverandre, saa de udsprungne Blade røg af. Sandet føg hen ad Gangen. Se, der henne i Hjørnet ved Gærdet har der allerede samlet sig en hel lille Dynge. Hun kunde mærke Sandet mellem sine Tænder og i sine Øren.

Endelig gik Hunden.

Langsomt. Seende sig tilbage for hver Snes Alen.

Saa snart hun var vis paa, at Udyret var borte, sprang hun op paa sit Værelse. Her laa Sandet i smaa Dynger i Vindueskarmen. Nu vidste hun, hvordan det kom. Hun kunde se Dyngerne vokse.

Da hun havde fjernet Sandet fra sin Person, gik hun ned for at finde et eller andet Menneske. Der var ingen. Alle i Kirke.

Endelig kom de hjem. Men de var ikke underholdende. Til Hverdag havde hun sin Skole, men Søndagen — den var næsten ikke til at faa Ende paa.

Saa hellere gaa i Kirke. Og det gjorde hun næste Søndag og fremdeles hver Søn- og Helligdag. Ufravigelig. Hun som alle de andre. Thi hvad skulde man dog ellers faa Søndagen til at gaa med.

— — —

Saa var det en Søndag efter Tjenesten, da hun ligesom alle de andre stod paa Pladsen udenfor Kirken uden at have travlt med at komme afsted, at Præstekonen kom hen til hende.

„Naa, det er den nye Lærerinde paa Ramlegaard",

sagde hun. „Frk. Troeth siger man, De hedder. Jeg er Fru Hansen."

Elna gjorde nogle forlegne Bemærkninger om Grundene til, at hun ikke havde gjort Visit.

„Aa, det skal De ikke bryde Dem om," sagde Fru Hansen; „her er vi Vesten for alle Former. Vil De nu ikke med os hjem, saa er Visitten jo gjort med det samme."

Elna vilde atter undskylde sig, men det hjalp ikke. Og egentlig talt havde hun da ogsaa en vis, frygtsom Lyst til at se, hvordan der var hos Præstens.

De var venlige og rare, høflige og forekommende. Og hun følte sig rigtig vel.

Men om Eftermiddagen kom det ene Læs efter det andet svingende ind i Gaarden.

Der har vi nok alle „dem helle", tænkte Elna, thi hun begyndte at vænne sig til Sproget. De kom ind. Gravalvorlige gav de Haanden og sagde Goddag. De nikkede til hinanden, men sagde ellers intet. Og der var jo ham, den lange Bedefrede, som hun i Tankerne kaldte ham. Præsentation var der ikke Tale om.

Da de alle havde faaet Kaffe, begyndte den egentlige Festlighed. Der blev sunget en lang Salme. Præsten bad og læste et Kapitel i Biblen. Hun saa hos Præstekonen. Saa begyndte Samtalen. Den drejede sig om Kendetegnene paa en sand Omvendelse.

Omvendelse — hvad mon de mente med det. Der stod noget i Balslevs Lærebog, men det havde hun ikke lagt Vægt paa. Hun hadede Lærebogen, havde altid hadet den og underviste heller ikke efter den.

Og her sad disse Mennesker og snakkede Lære-

bog med hverandre. En underlig Fornøjelse! Og Bedefrede var en af de mest veltalende. Han gjorde mange Bemærkninger, som fandt Modsigelse. Men det maatte have været rigtigt, thi Præsten holdt altid med ham. Og Præsten maatte jo da kende det.

Saa var der en, der fortalte om, hvordan han havde været til Mode, da han første Gang blev spurgt, om han var omvendt.

Hun blev angst for, at nogen skulde spørge hende derom. Stuen løb rundt for hendes Øjne, da hun tænkte sig Muligheden af pludselig at høre Præsten sige:

„Saa spørger jeg dig, Elna Troeth, er du omvendt?"

Endelig fik Samtalen Ende. Nu skulde der spises til Aften. Hun var glad ved at hjælpe Præstekonen og Pigerne med at varte op. Der maatte spises i mange Hold, saa der var nok at gøre. Saa slap hun for videre Tiltale.

Hun var lettet, da hun slap derfra, uden at nogen havde spurgt hende.

— — —

Alligevel havde hun Lyst til at komme til Præstegaarden igen. Kunde man bare være det bekendt. Efter et Par Maaneders Forløb gik hun derhen. Og denne Søndag var man ganske alene. Der kom ingen af Menigheden. Næsten hele Eftermiddagen gik hun med Præstefruen i Haven. Præstekonen var saa hyggelig. Hun lignede Mor. Hende var hun slet ikke bange for.

„Hvad er Bedefrede, Fru Hansen," sagde hun.

„Det ved jeg ikke," sagde Præstekonen.

„Ja, men det er jo Jysk."

„Jysk, nej, det kan jeg ikke tro. Lad os spørge

min Mand. Hansen," raabte hun ind ad Vinduet i Præstens Stue, „hvad er Bedefrede?"

„Bedefrede," sagde Præsten, idet han kom til Syne i Vinduet, „hvad skal det være?"

„Det er Jysk, siger Frk. Troeth."

„Naa saadan," sagde Præsten og brast i Latter, „det er Store Bededag; men det er nu ikke let at genkende det jyske med Frk. Troeths Udtale. — Bede Fredag eller Fjerde Fredag kalder Beboerne her Store Bededag. Og det er for Resten den største Helligdag, de har. Det vil sige, naturligvis ikke de hellige — skønt det sidder dem i Blodet at have Respekt for den."

Der var altsaa Løsningen paa Gaaden, tænkte Elna, da hun gik hjem. Den store almindelige Bods- og Bedemandsdag, som Harald kaldte den. Ja, det var egentlig betegnende for det hele. Egnen, Menneskene, Vejret — alt havde Præg af en Bods- og Bededag, Sæk og Aske, Bedefrede!

Alligevel havde hun saa smaat begyndt at forlige sig med Egnen. Den havde ogsaa sin Skønhed. Hvilken vidunderlig Aften! Aldeles blikstille i dette den evige Blæsts Land. Rugen stod enkelte Steder høstet paa Marken. Himlen, den vidunderlig store Himmel over Fjorden og det flade Land, var saa mærkelig belyst. Ovre paa den anden Side Fjorden laa der en Bunke kulsorte Skyer. Se, nu for der et Lyn ud af dem. Et forunderligt langt Zigzaglyn. Aldrig havde hun set noget saa vidunderlig storslaaet. Et til! Nu fulgte det ene efter det andet. Uvejret trak langs med Fjordranden ud imod Havet. Hvilket ophøjet Syn! Tordenen kunde hun kun høre som en svag uafbrudt Buldren. Det lød som en fængslet Tigers Knurren. Hun følte sig til

Mode, som om hun var i en uhyre Domkirke, hvor den mest imponerende Prædikant havde Ordet.

Nu havde Uvejret naaet Havet. Men hvad var det? Det kom nu aabenbart op paa denne Side af Fjorden.

Hun fordoblede sine Skridt.

Hvor det dog blev mørkt! Hun kunde ikke mere se, hvor hun gik. Regnen begyndte med nogle enkelte store Draaber. Nu kom der et Lyn farende ud fra Mørket. Hun sank næsten i Knæ af Skræk.

Saa fulgte Skraldet. Ikke en Rullen, som hun havde hørt det oven over Københavns Tage, men et afskyeligt, ondsindet, øredøvende Skrat, som om der sprang noget eller blev slaaet noget i Stykker.

Der kom et Lyn til! Endnu værre end de andre og i samme Øjeblik et knusende Skrald. Hun syntes, Jorden rystede. Og nu styrtede Regnen ned i Strømme.

Hun kunde ikke lade være med at sukke:

„O Gud, jeg er bange! Hjælp mig!"

— — —

Hun gav et Hvin af Rædsel.

Ligefor hende dukkede der en Kæmpeskikkelse frem i Mørket. Hun var næsten rendt i Armene paa ham, før hun saa ham.

Et nyt Lyn oplyste hende om, at det var Bedefrede.

Hun blev ligefrem glad ved ham. Hun syntes næsten, han maatte virke som en Lynafleder.

„Naa, det er Frøkenen," sagde han — hun var den eneste titulære „Frøken" i Sognet — „det er et strengt Vejr, De er ude i. De er nok ogsaa bange."

„Ja, jeg blev bange for Dem i Mørket!"

„Naa, De er ikke bange for Tordenen?" sagde han.

Det kneb for hende at tilstaa, men et nyt, frygteligt Lyn bragte hende til at sige:

„Jo, lidt!"

„Ja, nu skal jeg følge Dem til Gaarden," sagde han. „Jeg har ogsaa været bange i Tordenvejr, men siden jeg blev et omvendt Menneske, har jeg ikke været det."

Naada! Der var det! Hun syntes, hun skulde sige:

„Ja, jeg vil jo da ogsaa gerne høre Vorherre til."

Hendes Stemme lød fremmed i hendes egne Øren, og der var noget inden i hende, der sagde: „Du lyver!"

Men Bedefrede svarede blot:

„Ja, det staar ikke til den, som vil, eller til den, som løber, men til Gud, som gør Miskundhed. Han vil forbarme sig over Dem."

Hvad mente han dog? Syntes han, hun var en Forbryder. Det lød, som om hun allerede var paa Trappen til Skafottet og ventede paa kongelig Benaadning.

Bedefrede spurgte om hendes Fader. Og da han hørte, han var død, udtalte han Haabet om, at han havde faaet en salig Død. Han spurgte ikke om hendes Mening derom. Hans naturlige Takt forbød ham at spørge et Barn om sine Forældres Tro eller Vantro. Dernæst spurgte han til hendes Moder. Paa hendes Spørgsmaal angaaende hans huslige Forhold fortalte han, at han havde haft en Søn, men han var druknet, og af hans Døtre var den ældste gift inde i Landet ad Viborg til og de andre ude at tjene.

„Vi er alene, vor Mor og jeg," sagde han. „Har De Lyst at besøge os, skal De være velkommen."

„Ja, men jeg ved hverken, hvad De hedder, eller hvor De bor!"

„Jeg bor i det søndre Sogn, og jeg hedder Bøjle Hounisen. Men de kalder mig Bøjle Mosgaard. For saadan hedder Gaarden. De finder det nok."

Saa sagde han Farvel. Hun takkede ham varmt for Følgeskabet og løb op paa sit Værelse.

Hun var vaad til Skindet og saa ud som en druknet Mus.

Nedenunder gik Godsejeren og bandede over, at Rugen blev vaad.

Ingen havde lagt Mærke til hende, og ingen lod til at bryde sig om, hvor hun var. Men det var hun vant til for længe siden.

— — —

Skulde hun gaa ned til Bedefrede?

Ja hvorfor ikke? Nu var det værste jo overstaaet. Han havde tydelig givet til Kende, at han ansaa hende for et Verdens Barn, og saa kunde der vel ikke være stort mere Fare ved det.

Hun gik derned en Eftermiddag efter Skoletid og opnaaede derved at komme med paa Søndagsskolens Havtur, som altid foregik en Dag om Høsten.

I disse Egne lever man nemlig mere af Engene end af Markerne. Og vanskelig Høst findes næsten aldrig. Det sørger Blæsten for.

Hun skulde age paa Bedefredes Vogn, og Turen begyndte først efter Skoletid, saa der var heldigvis intet til Hinder.

Dagen kom. Det stormede og var bitterlig koldt, syntes hun. Hun tog sin Pels paa og vandrede til Mosgaard.

— — — Havet var i Oprør. De lange Bølger kom hastigt ovenpaa hverandre rullende ind mod Stranden. Nogle Steder gik de helt op til Klitranden.

Redningsbaaden er ude. Den ses derude paa en Bølgekam. Nu forsvandt den. Er den kæntret? Nej — der kommer den frem igen paa Toppen af den næste Bølge.

Der henne staar Vognen, som har bragt Baaden ned, og de fire Heste, som har trukket den. To Mand ligger paa Strandsandet. Hun henvender sig til den første, hun naar hen til, en stor, kraftig bygget, rødskægget Karl. Han har kun Benklæder og Skjorte paa, og Skjorten staar aaben, saa at man ser det nøgne haarede Bryst.

Og hun gaar i Pels.

Hun er næsten bange for ham. Men hun tager Mod til sig:

„Er der ikke Fare for dem derude?"

„Nej."

„Hvor er Strandingen, jeg kan intet Skib se?"

„Der er ingen Stranding!"

„Ja, men hvorfor er Baaden da ude?"

„Det er Øvelse!"

„Nej se, nu blev Baaden borte igen! Hvor bliver den dog af? Den kommer ikke frem igen! Der maa være sket en Ulykke!"

Karlen rejste sig lidt paa den ene Albue.

„De er i Guds Haand," sagde han, „men nu gaar det ind efter."

I strygende Fart kommer Baaden ind.

Nu gaar den over den inderste Revle, baaret af en høj Bølge. Man hører Førerens korte Udraab gennem Stormens Hvin. Alle Mand springer fra Borde og slæber Baaden ind. Hun ser beundrende

paa disse Helte. De ligner slet ikke dem, hun plejede at se paa Teatret. —

Paa Hjemvejen spørger hun Bedefrede, om det er hellige Folk (hun har allerede vænnet sig til Udtrykket), der er ansat ved Redningsvæsenet.

„Nej," siger han, „der er slet ingen hellige der ude."

Hun fortæller ham, hvad den rødskæggede Karl havde svaret hende.

„Ja," siger han, „Verden har sin egen Gudfrygtighed."

Hun forstaar ikke rigtig dette. Hun havde dog hidtil troet, at Helligheden bestod i Gudsfrygt og gudfrygtig Tale.

„Hvordan bliver man da hellig?" buser det ud af hende.

„Det er Guds Værk," siger han og ser gennemborende paa hende.

Hun slaar Øjnene ned. Efter en lang Pavse siger hun: „Naar det er Guds Værk, hvorfor gør han det saa ikke?"

„Bed ham om det," svarer Bedefrede og giver Hestene et Ryk med Tømmen.

Hun synker hen i Tanker.

— — —

I flere Dage grunder hun paa dette.

Tanken om at rejse, naar Aaret er omme, er ved at forsvinde. Hun befinder sig egentlig vel her nu. Hun elsker disse vide Udsigter, disse forunderlige Belysninger, denne kraftige, voldsomme Natur. Fjorden, Havet, Engene, Heden, alt har sin særegne Skønhed, som er des mere tiltrækkende, netop fordi den ikke straks ses af den første den bedste. Det er som et ejendommeligt Ansigt, der ikke har rettet sig efter Skønhedsreglerne, men hvis karakteristiske

Udtryk lidt efter lidt fængsler en, saa at man bliver overbevist om, at netop d e t er Skønhed.

Hun elsker dette forunderlig begavede, faamælte, flittige Folk, der bor her. Hun elsker deres kraftige, velklingende Sprog, som hun nu har lært at forstaa. Hver ny Glose, hver ny ejendommelig Vending hun opdager, er hende en Glæde.

Ja, hun elsker dette Folk; hendes Far var jo ogsaa en Jyde. Den kære Far, som hun husker fra sin Barndom. Det maa ligge hende i Blodet.

Men det er begyndt at gaa op for hende, at her ikke er eet Folk, men to Folk.

Hun k a n ikke tilhøre det, som Godsejerens tilhører, og det andet hører hun jo ikke til. Og slutte sig til det er jo en Umulighed. De vil ikke tage hende god. Og desuden — hykle kan hun jo da ikke.

— — —

Vi er i December allerede. Og nu kommer Juleferien, den lange Juleferie. Thi den skal vare længere end sædvanlig til Erstatning for den Høstferie, hun ikke fik, fordi Børnene var forsømte, da hun kom. Den forrige Lærerinde var rejst bort i Utide paa Grund af Sygdom.

Hun glæder sig til at komme hjem — og dog er hun tillige ked af at skulle rejse. Her er egentlig saa dejligt.

Hun har efterhaanden forsonet sig med alt. End-og Godsejeren og hans Frue, som hun kender nu lige saa godt som den første Dag, men heller ikke bedre, — er hun langtfra at ønske anderledes.

Det er jo egentlig en selvstændig Stilling, hun har. Hun passer sin Skole, og det er der ikke en Sjæl, der blander sig i eller interesserer sig for. Og efter Skoletiden er der ikke et Menneske, der i højere Grad er sin egen Herre end hun.

Og selv Skrumleren, — hun ler af dette Navn, som hun forlængst kender Betydningen af og dog i Tankerne har ladet Hunden beholde — er blevet hendes Ven.

Det gik saa mærkeligt til. Engang i Efteraaret efter Skoletid, da hun gik ud, stod Hunden paa Vejen, og da den saa hende, gik den bagefter. Hun var baade bange og ærgerlig derover, men den fulgte med baade hen og hjem. Hun talte ikke et Ord til den og lod i det hele, som om den ikke var til. Men den næste Dag fugte Hunden med igen. Den lod til at sætte lige saa stor Pris paa Turene som hun. Og nu blev den hendes stadige Ledsager, hvorhen hun end gik. Og var der en Dag, hvor hun tøvede for længe med at gaa ud, kunde den se bebrejdende paa hende og knurre halvt venskabeligt, naar hun kom ned i Entreen.

Men hvor glad og taknemlig havde hun ikke været den Vinteraften i Skumringen, da hun mødte „den gale Smed", som han kaldtes. Han var beruset, og han lod til at have ondt i Sinde, eller maaske han kun vilde gøre hende bange. Men da han nærmede sig hende med Kasketten i Nakken og udbredte Arme, var Hunden faret frem imod ham og havde standset ham.

„Kald Hunden til Dem," sagde Fyren ligbleg.

„Hunden er ikke min," sagde hun, „og den lystrer mig neppe, men gaa De blot rolig Deres Vej, saa gør den vist ikke noget."

Men saa snart han prøvede paa at røre sig, gjorde Hunden Mine til at bide ham.

„Prøv dog at kalde den til Dem," sagde Synderen i den ynkeligste Tone.

Elna gik over paa den anden Side af Vejen og sagde: „Rollo, kom her!"

Og Hunden kom.

„Gaa nu Deres Vej," sagde hun med Værdighed som en Dronning, „og opfør Dem ordentlig for Fremtiden."

Han luskede af.

Hun kunde ikke lade være at rose og klappe Hunden, og Hunden gav tydelig sin Glæde derover til Kende.

„Du er rigtignok ikke Spor af skrummele," sagde Elna.

Og den Dyretæmmer, der har tæmmet en Løve, kan neppe være mere stolt, end hun var, skønt hun jo maatte indrømme for sig selv, at det ikke var ved hendes Dygtighed, at Resultatet var naaet.

Nu skulde hun hjem.

I de første Dage hjemme gik alt vel. Der var saa meget at fortælle, som ikke kunde skrives, og Moderen var en taknemlig Tilhører.

Hun havde ogsaa fra sin Side meget at berette, men Elna var ikke slet saa interesseret. Det forekom hende saa fadt og flovt det meste af det.

Veninderne fandt hende interessant, naar hun fortalte om det ukendte Land, men forøvrigt ogsaa lidt for landlig. En af dem indbød hende til Bal.

— — —

Efter Ballet var hun i en ulykkelig delt Tilstand. Hun kunde ikke tilstaa for sig selv, at hun havde moret sig. Og det ærgrede hende, at hun havde moret sig.

Hun gjorde sig selv Bebrejdelser, fordi hun kunde være saa pjattet og forfængelig. Og hun forsvarede sig selv med, at der jo ikke var noget ondt i det, hun var jo da for oplyst til at tro, at Dans var Synd o. s. v.

Hun bev irritabel og ubehagelig overfor sine

Omgivelser, og mest gik det selvfølgelig ud over Moderen, der slet ikke kunde forstaa hende.

Elna græd ikke saa sjælden af Raseri over sig selv og den hele Verden.

Endnu værre blev det, da hun begyndte at moralisere overfor en af Veninderne og kritisere København, Baller, Forfængelighed, Forlystelsessyge o. s. v.

Hun talte lige saa meget for sig selv som for den anden. Og hun talte for at overbevise sig selv og faa et Standpunkt.

Mer. det medførte, at hele Kredsen i Løbet af faa Dage vidste, at hun var bleven Pietist, og de, der derefter vovede sig ind i Hulen til „dette interessante Eksemplar paa menneskelig Forvildelse", som en teologisk Student sagde, kom selvfølgelig kun for at drille hende. Og Drillerierne kunde hun ikke taale. Det er ikke saa let at være Martyr for den Tro, man endnu ikke har.

Hun var ulykkelig og ubehagelig, vovede sig for langt frem med sine Paastande og formaaede ikke at fastholde dem med andet end med Stædighed.

Og det er intet godt Argument.

Hun blev til Latter og turde næsten ikke mere være mellem Mennesker. Aa, gid hun var paa Vestkysten igen! Eller gid hun var død!

At hun intet havde at dø paa, glemte hun.

Og midt i denne Fortvivlelse oparbejdede der sig inden i hende en farisæisk Overbevisning om at have handlet ret. Den gjorde hende endnu mere stejl og ubehagelig. Og det var, som sagt, Moderen det gik ud over altsammen. —

Hvordan skulde hun udholde denne Juleferie, der varede lige til Februar?

Hun var igen i Vestjylland.

I Ro? Ja, hvis hun ikke havde taget sig selv med herover. Men desværre, det havde hun jo. Hun grundede paa disse Problemer saa at sige Nat og Dag, thi om Natten drømte hun om dem.

Hvorfor ønskede hun egentlig talt at blive ligesom Bedefrede og de andre?

Var de da saa tiltalende disse forslidte „Skrædderе" — hvor havde hun dog i sin Tid moret sig over, at en Sypige blev kaldt en Skrædder — der kneb sig fire paa Rad ned i Præstens Sofa og hver Gang var lige forundret og glædelig overrasket ved, at den fjedrede?

Hun kom til at tænke paa dem, fordi hun saa en af dem komme langt borte paa Vejen.

„God Aften Mariane. — Stille Rollo. — Hvor skal De hen?"

„Jeg skal hjem," svarede Mariane.

„Maa jeg følge Dem?"

„Ja Tak, dersom Frøkenen virkelig vil." — — Der blev en lang Pavse, som imidlertid ikke lod til at trykke Mariane.

„Har De noget imod at fortælle mig, hvordan De blev omvendt, Mariane?"

„Nej da, dersom jeg bare kan. Herrens Værk er jo ikke saadan at beskrive. Jeg var jo et Verdensmenneske og tænkte kun paa det, der ikke duer. Jeg var forlovet med ham Kre' Pindbjerg der nede i Gaarden. Hans Far var haardt imod, at hans Søn vilde gifte sig med en fattig Skrædder. Men Kresten vilde ikke slippe mig, for han holdt virkelig af mig.

Saa var det, at vor Præst kom. Her havde aldrig før lydt en levende Forkyndelse, og jeg var en af de første, der blev ramt af Ordet.

Jeg syntes, jeg var vis paa at komme til at brænde evigt i Helvede, for jeg maatte fordømme mig selv og forstod, at den retfærdige Gud ikke kunde have Behag i noget hos mig.

Saa listede jeg ned til Præstegaarden en mørk Aften i Oktober og spurgte ham, hvad jeg dog skulde gøre. —

„Hvad sagde han saa?" spurgte Elna.

„Han sagde kun: Tro paa den Herre Jesus Kristus, saa skal Du blive salig." —

Men det kunde jeg ikke, syntes jeg. Jeg forstod det ikke. Men jeg fik ikke mere ud af Præsten dengang.

Senere har jeg spurgt ham, hvorfor han ikke hjalp mig mere. Men saa sagde han: „Tror De, Mariane, at De vilde have været tjent med, at jeg fuskede Herren i Arbejdet? Det, der fødes for tidlig, lever som Regel ikke længe."

Jeg gik hjem lige saa ulykkelig, som jeg var kommen. Men Præstens Ord var alligevel gode nok. For da jeg var bleven ganske træt og overgav mig til Gud, som jeg var, saa havde jeg intet andet at gøre end at tro paa Jesus. Og saa tog han ogsaa imod mig." — —

„Men saa Kre' Pindbjerg?"

„Ja, da jeg blev hellig, var det for meget for ham, saa gjorde han det forbi og forlovede sig straks med Hanne, som Faderen hele Tiden havde villet, han skulde have. Og saa giftede han sig!"

„Stakkels Mariane, det var rigtignok svært for Dem," sagde Elna og tog hendes Haand og trykkede den.

„Ja, havde det været i min vantro Tid, var jeg nok gaaet i Fjorden, tror jeg. — Men det er jo for intet at regne mod den Herlighed, som skal

aabenbares paa os. — — Og det er nu sandt. Det har slet ikke været svært. Jesus har baaret den tunge Ende af det. Og jeg har bedt for Kresten hver eneste Dag siden. — —

Det har," sagde hun med Taarer i Øjnene, „været meget sværere for mig, siden jeg hørte, at nu har han begyndt at drikke. Hvor maa stakkels Hanne dog være ulykkelig!"

Lang Tavshed. Endelig sagde Elna:

„Hvor vilde jeg dog gerne være som De, Mariane!"

„Som jeg?"

„Jeg mener, jeg vilde gerne have Deres Tro. Hvordan faar jeg det saadan, som De har det?"

„Tro paa den Herre Jesus Kristus," sagde Mariane.

„Ja men, Mariane, det synes jeg, at jeg gør, og hvis jeg ikke gør det, saa ved jeg ikke, hvordan jeg skal bære mig ad."

„De skal bede og bie paa Gud, tror jeg, saa vil han gøre det."

— — — Der var altsaa noget, noget hemmelighedsfuldt, som Gud skulde gøre. Det kom de alle tilbage til. Ogsaa Præsten havde jo i Søndags talt om, at man ikke af egen Fornuft eller Kraft kunde tro. Ak, at dog Gud vilde hjælpe hende!

Hun bad og hun læste i Bibelen, og da hun en Morgen havde læst om Cornelius, besluttede hun sig til, at hun vilde gøre sig sin yderste Flid for at gøre Retfærdighed, for at Gud skulde høre hende og hjælpe hende. Men det var underligt. Jo mere hun stræbte derefter, desto mindre syntes hun, at det lykkedes. Hun kom galt fra det. Hun hadede sig selv og syntes, at alle Mennesker maat-

te hade hende. Ja, hun blev folkesky og tilbragte Tiden paa sit Værelse eller paa Tur med Hunden.

— — —

Vinteren var nu omme, som Præsten havde sagt i Prædikenen sidste Søndag. Og han havde føjet til:

„Skal nu ogsaa Sommeren gaa, og du mod Høstens Tid være nødt til at tilføje som Profeten: „Og jeg er ikke frelst.“ — —

Hun frygtede for det. Hun sagde til sig selv: „Du naar det aldrig.“ —

Og dog kunde hun ikke opgive det.

— — —

Det var Bedefrede! Den virkelige, rigtige Bede Fredag!

Elna gik til Kirke tung i Sind som sædvanlig og maaske mere. Hendes sædvanlige Plads var taget.

Kirken var næsten fuld. Der var ikke andet end Rakkernes Bænke i Taarnet tilbage.

Hun satte sig paa den forreste af dem. Lidt efter var de alle fyldte. Nogle unge Karle stillede sig op i Kirkegangen lige ud for hende, saa at hun ikke engang kunde se Præsten. Og denne staaende Skare blev større og større.

Det var en forunderlig Prædiken.

Elna havde aldrig hørt en lignende og kom heller aldrig siden til at høre Magen til.

Hun hørte den ikke, hun oplevede den Stykke for Stykke.

Da Præsten bad, var det hendes Hjerte, der bad. Han bad om, at dog i det mindste eet Menneske i denne store Skare maatte blive frelst i Dag. Og hun sukkede med Taarer i Øjnene: „Herre, lad det blive mig!“

Derefter forsvandt hele Menigheden og Præsten for hendes Øjne og Tanker. Der var ikke andet tilbage end den Røst, der forkyndte Guds Ord, og hun selv.

„Søger Herren, medens han findes, kalder paa ham den Stund, han er nær," lød det.

Og hun mærkede, at det var paa høje Tid, men mærkede ogsaa, at Herren var nær, og hendes Hjerte kaldte paa ham, alt i hende kaldte paa ham, alt var hun rede til at slippe for at faa ham.

„Den ugudelige forlade sin Vej."

Og Gud begyndte at beskrive hende og holde Regnskab med hende.

„O Moder, Moder, hvor har jeg dog syndet imod dig. —

Nej, mod dig, mod dig alene har jeg syndet, Herre."

Hjælpeløs stod hun overfor ham. Hun var knust. Dømt som ingensinde før, thi Gud havde dømt. Aldrig før havde hun vidst, at hun var en fortabt Synder.

Nu vidste hun det.

Ingen kunde være mere vis paa det end hun.

„Han er meget rund til at forlade."

Han bøjede sig ned til hende og tog hende op, den barmhjertige Samaritan.

Han sagde: „Datter, vær frimodig, dine Synder er dig forladne." — Og hun troede Herrens Ord.

— Og da hun troede dem, fyldte en stor og salig Glæde hendes Sjæl. Guds Kærlighed blev udøst i hendes Hjerte.

Nu kunde hun løfte sine Øjne til Gud, thi hun var elsket af ham og elskede ham. —

— — Pastor Hansen gik forsagt fra Kirke. Han syntes, Slaget var tabt. Meget af det gode, han

havde tænkt at sige, var slet ikke bleven sagt, og Resten var falden dødt til Jorden.

„Pastor Hansen," lød Elnas Røst bagved ham, „undskyld, at jeg standser Dem, men jeg maatte fortælle Dem, at jeg er frelst, Gud har forbarmet sig over mig."

„Naar?"

„I Dag i Kirken!"

Der gik en varm Strøm til Præstens Hjerte.

Gud havde altsaa dog villet kendes ved ham.

Lørdag Morgen fik Elnas Moder et lille Brev.

„Mor," stod der, „kære lille søde Mor. Jeg beder dig om Forladelse, og jeg ved, at du tilgiver mig paa Forhaand. Og det er paa een Gang baade det værste og det bedste af det. Jeg har været en styg Pige, en ækel, gnaven, ulydig Datter overfor den bedste Moder paa Jorden, og jeg vil aldrig kunne glemme det. — Jeg har saa meget at tale med dig om, men jeg kan ikke skrive. Men nu kommer jeg jo hjem til Pinse i 10 Dage. — Du ved jo, hvad Bedefrede er, ikke? — Der er ikke noget saa dejligt som Bedefrede. Det er for mig den herligste Dag i Aaret.

Din Elna."

Fru Troeth var glad over Elnas Syndsbekendelse. Hendes Moderhjerte frydede sig derover.

Men da hun havde læst Brevet fjerde Gang, rystede hun alligevel paa Hovedet og sagde:

„Men hvad mon der egentlig stikker under? Mon Barnet er blevet forlovet?"

DEN LAMME FRITS

Paa en Strækning af Thüringer-Jernbanen, i Skyggen af nogle gamle Træer, tæt ved Vejen, som fører fra Byen C . . . til den lille Stad F . . ., hvilede en Afdeling Arbejdere, som spiste og drak, hvad enhver havde med sig. De havde samlet sig omkring en kæmpestærk Mand, enøjet — formodentlig som Følge af et Slagsmaal —, sædvanlig af de andre kaldet Goliath for sit Udseendes Skyld, hvilken syntes at staa i særlig Anseelse hos dem.

„Jeg følger snart Schlesiernes Eksempel og holder op," sagde Goliath, idet han tog en Slurk af Brændevinsflasken.

„Konduktøren maa vogte sig for mig! Jeg skal minsandten gnide ham, og vil han ikke godvillig sige ja, saa tager vi vor Ret med Magt. Vi staar jo alle fast ved det, at hvis vi ikke faar vor Lønning forhøjet, saa tager vi ikke et Spadeslag mere!"

Men alle Kammeraternes Øjne var rettet mod Landevejen, hvor et sælsomt Tog langsomt nærmede sig. Man kunde ikke se, hvorvidt Manden, som der kom, kørte eller gik. To Krykker havde han under Armene, og Fødderne laa kraftesløse og tilbagebøjede paa en lille lav Rullevogn. Han var siddende paa denne, og ligesom roede sig fremad ved Hjælp ad Krykkerne. En stakkels, elendig Dreng, knap otte eller ni Aar gammel, aldeles vanfør og med en stor Pukkel paa Ryggen, gik ved hans Side.

„Jørgen!" skreg et sortbrunt Landstrygeransigt med tykt og stridt Haar, idet han rakte Brændevins-

flasken til Sidemanden, „Jørgen, tud i Hornet, der kommer Hurtigposten!“

„Javist!“ svarede Jørgen, „og den ridende Post har han med sig. Den har dygtig med Breve; thi han har en forsvarlig Vadsæk bag paa.“ — Et Dusin Kammeraters raa Skoggerlatter fulgte paa dette vittige Indfald.

„Lad Manden være i Fred!“ raabte nu Goliath i et Anfald af Medlidenhed. „Ser I ikke, at Stympe-ren er ynkelig nok alligevel?“ og ligesom Godmo-digheden ved disse Ord var kommen frem hos ham, rakte han den næsten tømte Brændevinsflaske til den nu langsomt nærmende sig og venligst hilsen-de Krøbling, idet han lagde til: „Der, Krogben! smører man Hjulene, saa gaar det siden lettere. Drik Resten ud!“

„Jeg takker,“ sagde den lamme, uden at synes særlig tilfreds, og idet han langsomt tog Proppen af Flasken, lod han det ham tilbudte Brændevin sagte løbe ud paa Marken, hvorefter han tilbage-leverede den tomme Flaske.

„Menneske, er du da rent besat!“ brølte den trak-terende, som med gabende Mund havde set paa ham. Og efter at havde udstødt nogle kraftige Eder, raabte han til Kammeraterne: „Skal jeg slaa Flasken itu paa hans gale Skalle?“

Da tog den lamme og strøg sine vide Bukser af groft Tøj helt op, og viste sine lemlæstede, ganske indadvendte Knæ. Langs nedad Skinnebenene var dybe Ar, som gik tværs over de jammerlig forvred-ne Lægge. Kødet havde overalt en rødbrun Farve, saa at man knap kunde tro, at det var menneskelige Ben og Fødder.

„Det der kan man faa ondt af,“ mente den nær-

mest siddende og tog sig ganske rolig en Slurk af Flasken.

Men den lamme knappede sin Trøje op, aabnede Skjorten og viste et Ar paa den venstre Side af Brystet. „Se," sagde han, „det Hug gik haardt paa Livet, og alt dette onde har Brændevinen gjort mig; derfor har jeg gjort det Løfte, at hvor jeg kommer over noget, der slaar jeg det ud for at hævne mig."

„Karlen er gal," mente den noget beroligede Goliath. „Skade, at den gode Sup, som jeg kostede paa saadan en Nar, skulde gaa til Spilde, men saadan plejer det at gaa, naar man er for artig."

„Jeg er ikke gal," sagde den lamme, „jeg har min fulde Forstand. For eders Velmenthed takker jeg, og om I vil, vil jeg derfor fortælle eder en god Historie."

„Kom frem med den da!" sagde den enøjede, som i Dag var i godt Lune, idet han stoppede sin Kridtpibe og slog Ild.

Den lamme tog en Bog op af Brystlommen, aabnede den, bladede i den og læste: „Men han talede til dem ved Lignelser og sagde: „Den, som har Øren at høre med, han høre!" Derefter slog han Bogen i igen, stak den i Lommen og begyndte:

„Der var en Gang en mægtig Konge over et stort Rige. Han havde i sit Rige alle Slags Undersaatter: Fyrster og Herrer, Grever, Ministre, Generaler, Gehejmeraader, Dommere, Skrivere, Købmænd, Haandværkere, Borgere og Bønder, mest dog fattige Folk, Daglejere og Arbejdere, hvis hele Formue ikke havde længere at gaa end fra Haand til Mund, Folk, om hvem man plejer at sige, at om en stiger op i et Træ, saa har han intet mere paa Jorden at søge. Men Kongen sagde ved sig selv: „I mit Rige er alt ret og godt og vel fordelt; thi om de

Rige end har et bedre forsynet Bord og større Hus og mere kostbare Klæder, saa har de ogsaa mere Fortræd og Forargelse, et stort Ansvar og mange søvnløse Nætter. De har en svag Mave, som ingen Ting taaler, og er ofte plagede med mange Slags Sygdomme, om hvilke den Fattige intet ved. Den Fattige derimod har et glad Hjerte og friskt Mod, taaler Hede saavel som Kulde, og hvad han spiser, det smager ham godt, og hans Børn ser friske og raske ud og har, ved sit grove Brød og tørre Ost, rødere Kinder end de fornemmes Børn." Som Kongen sagde, saaledes var det ogsaa. Hele hans Folk levede fornøjet og lykkeligt, thi enhver havde sin Lyst og Glæde. Naar en Fattig saa en Greve eller anden fornem Person spadsere over Marken, saa tænkte han, idet han tørrede Sveden af sit Ansigt: Han der har vel spist en bedre Middag i Dag, end Du har, men saa løber han ogsaa over Mark og Eng, for med Nød og Besvær at fordøje sin stegte Kylling og andre fine Sager. Og naar en fornem Herre saa en Brændehugger spise sin fattige Mellemmad, tænkte han straks: Han der har vel nok et tungt Arbejde og maa anstrænge sig haardt, men hvad vilde Du ikke give, om Du blot en Gang kunde faa et Stykke Brød ned med en saadan Appetit.

Derefter drog Kongen bort til fremmede Lande. — Nu boede der ved Grænsen af hans Rige en styg og ondskabsfuld Trold. Han var vred paa Kongen og tænkte paa, hvorledes at han kunde skade ham. Trolden fæstede mest sine Øjne paa de fattige Folk, thi de var Kongens talrigste Undersaatter og levede desuden mest lykkelige og tilfredse, og han kunde ikke taale, at Menneskene var lykkelige. Da nu Kongen var bortrejst, kaldte Troldkarlen en ond Aand til sig, og bød ham at gaa ud

over Kongens Lande og i alle Undersaatternes Hjem, og hvor han kom ind, skulde han berøve Menneskene deres Ro, deres Tilfredshed, deres Endrægtighed, deres Helbred, deres glade Mod og deres rolige Søvn. Og den onde greb Sagen dygtigt og flittigt an. Med den ene Haand borttog han Helbredets sunde Farve fra Folkets Kinder og smurte en smudsig rød paa med den anden, og for den dybe Søvn fra Klokken ni om Aftenen til tre eller fire om Morgenen gav han dem, ofte allerede om Dagen, en halvvaagen Slummer eller Dvale, fuld af lystige, uordentlige Drømme og Billeder. Deres gode, kraftige Føde, saasom Flæsk, Smør, Kød og saadant, tog han fra dem og gav dem i Stedet en Kost, som ikke gav dem nogen Kraft. For en sund og stærk Mave gav han en, som ikke taalte Maden, saa i dette Stykke gik det ikke den fattige Mand bedre end den rige, ihvorvel han visselig aldrig nogen Sinde kunde spise stegte Høns og Æblepostejer. Hvor Mand og Hustru elskede hinanden og levede i Fred og Enighed, der gik han imellem og udsaaede Kiv og Klammeri og slog omkring sig med Sværgen og Banden og uskikkelig Tale og hvilede ikke, før han her og der endog havde bragt det til Slagsmaal og Mord. Dertil kom ogsaa, at han indsmigrede sig hos Folket, og havde en saadan Maade at være paa, at ingen mærkede, det var ham, som bragte alle disse Ulykker. Saaledes blev han da snart som hjemme i alle Huse og Hytter, og alle elskede ham; thi han medførte allehaande Tidsfordriv, og ved nærmere Bekendtskab ogsaa vilde og skændige Ting, til hvilke Folket dog snart vænnede sig og fandt deres Lyst og Glæde deri. Over hele Landet havde Ødelæggelsens Vederstyggelse bredt sig. Da nu Kongen kom tilbage, opløftede han sine Øjne,

saa paa sit Lands Ødelæggelse og græd. Da fremtraadte hans Generaler og Feltmarskaller og sagde: „Staa op, Konge, lad os gaa i Kamp, at vi maa jage Fjenden ud af Landet!“ Men Kongen sagde: „Mit Folk kender mig ikke mere, thi Fjenden har forblændet dets Øjne og forhærdet dets Hjerte; om I gaar af Sted, vil det slaa sig til Fjenden og drage ud imod mig.“ Da sagde Krigerne: „Lad os dog gaa, thi var de end saa mange som Sand i Havet, skulde vi dog slaa dem ned.“ Men Kongen sagde videre: „Derfor frygter jeg ikke, Magten er min, og jeg skulde let blive Herre over dem, men derover sørger jeg, at jeg skal drage ud imod mit eget Folk og maa slaa det med Sværdets Eg, og ingen skal undkomme!“

„Den, som har Øren at høre med, han hører! Kongen er Gud, hans Rige er hele Verden, Folket er I, Troldkarlen er Satan, hans Haandlanger er Brændevinen. Hvor Brændevinsflasken hersker, der tjener man Djævelen i Stedet for Gud, der sværger man i Stedet for at bede, der forbander man i Stedet for at velsigne. Men Herren skal komme over Eder paa den yderste Dag, og alle have I allerede Eders Dom skrevet paa Eders Pande. Ingen Dranker skal arve Guds Rige!“

„Slaa den lamme Storpraler der paa Mundtøjet!“ raabte nu flere Stemmer afbrydende, „vil han komme her og prædike for os?“

„Han er vist udsendt af en Afholdsforening,“ mente en anden; „og hvem ved, om ikke det hele er forstilt hos ham? Vil man nu ogsaa tage vor eneste og sidste Glæde fra os, saa“ . . . . . og en styg Ed afsluttede Meningen.

„Hold Karlen fast,“ skreg en fjerde Stemme, „og slaa ham Halsen fuld af Brændevin, indtil han

stivner, og send ham saa tilbage til hans dydige Forening."

„Stille!" sagde den Lamme, næsten befalende, da et Par overgivne Karle syntes at ville gøre Alvor af denne Trusel, „stille, siger jeg. Jeg har Ret til at tale saaledes til Eder; jeg har gjort mere for Brændevinen end alle Jer tilsammen —", „og," idet han tog sit Barn ved Haanden, lagde han til med brudt Stemme: „Jeg har for „Brændevinens Skyld" slaaet mit eget Barn til Krøbling!"

Den stakkels Dreng hængte sig fast ved Faderen, græd højt og raabte: „Kom, Fader, kom, de vil gøre Dig Fortræd!"

Læggende Haanden paa Barnets visne Hoved sagde den Lamme: „Vær stille, min Dreng! „Han har givet sine Engle Befaling om Dig, at de skulle bære Dig paa Deres Hænder", og saa længe Du er hos mig, frygter jeg ikke." Derpaa stødte han Krykken haardt paa Marken, drog Drengen til sit Bryst og sagde med høj Røst: „Hvem vil røre mig?" — Da veg Pakket tilbage, sagte murrende som en fjern Torden. Men den Lamme slap atter Barnet, strøg Haanden hen over Øjnene, sukkede tungt og sagde: „Jeg vil fortælle Jer mit Livs Hændelser." Vel vendte nogle Tølpere sig om, lagde sig ned i Græsset og lod til at ville sove, men de fleste sad dog stille, ogsaa Goliath holdt sit ene Øje aabent og hørte tankefuldt efter, medens han blæste tykke Hvirvler af Tobaksrøg ud foran sig.

Den Lamme greb atter i Lommen efter Bogen, som han slog op i og læste: „Herren skal slaa Dig med en ond Byld paa Knæene og paa Laarene, af hvilken Du ikke skal kunne læges, fra Dine Fodsaale og til Din Hovedisse. Og Du skal blive til en Forskrækkelse, til et Ordsprog og til Spot iblandt

alle Folkene, hvor Herren skal føre Dig hen!" (5. Mose. 28. Kap. 35, 37 V.) „Ser I," vedblev han, „alt det er gaaet i Opfyldelse paa mig. Jeg var ogsaa en af Eders Lige, jeg havde saa friskt og raskt et Legeme, som den bedste af Eder. Ligesom Eder har jeg ogsaa arbejdet ved Jernbanen, og blev der til en Slave af Brændevinen. Jeg havde gjort et fast Forbund med denne djævelske Drik og holdt længe ud uden at kunde give Slip derpaa. Ved et Slagsmaal i Fylder fik jeg dette Stød i Hjertekulen og laa i fire Uger til Sengs, krympende mig som en Orm, men mit Had faldt derved ikke paa Brændevinen, men kun paa Vallentin Henzel, hvis Arm dog alene kun Brændevinen havde formaaet til at løfte sig imod mig. For Brændevinens Skyld har jeg været i Tugthuset, men forblev stadig dens Ven, jeg elskede det mere end Hustru og Børn. Min Hustrus Taarer rørte mig ikke, mine Børns Elendighed gjorde intet Indtryk paa mig. Snart kunde kunde jeg ikke udholde min Hustrus Nærværelse, og mine Børn taalte jeg ikke at se. Brændevinen var mit Liv, mit Alt. For Brændevinen ofrede jeg alt, hvad jeg ejede: Gods, Helbred, Ære, Anseelse, et godt Navn og Rygte — se, hvorledes det har lønnet mig. En Dag trættedes jeg med min Hustru, og det endte med, at jeg slog hende, thi jeg vilde have Penge til Brændevin af hende, og da jeg med Vold og Magt havde taget hendes sidste Linned, udstødte hun en Forbandelse over mig og styrtede ud af Huset; men jeg — jeg gik paa Værtshuset. Faa Timer derefter bar man hende død ind i Huset — hun havde druknet sig. — Man hentede mig fra Kroen de havde lagt hende i Værelset paa Sengen, og da Politiet var borte, maatte jeg blive alene hos hende, thi tilbage til Kroen vovede jeg mig ikke den Aften.

Hendes Ansigt var gyseligt forvredet og sortblaat, som om hun var død med en Forbandelse paa Læberne, Hænderne var haardt knyttede, som om hun endnu i Døden vilde true mig. I stum Dvale stirrede jeg paa hende, en Rædsel eller Dødskulde overfaldt mit Legeme, Haarene rejste sig paa mit Hoved, — dog opgav jeg ikke Brændevinen. Den skulde nu forjage min Frygt og mine uhyggelige Tanker, og jeg sendte min yngste Søn til Kroen efter en Flaske Brændevin til Natten! Imidlertid sad jeg ensom i Skumringen og kunde ikke vende Øjnene fra Liget; iskolde Gysninger gennemfor mig. Det forekom mig, at hun løftede sine knyttede Hænder mod mig, den største Angst greb mig og næsten kvalte mig. Men jeg tænkte fremdeles kun paa Brændevinen, som jeg havde sendt Bud efter og fæstede hele mit Haab til dens Virkning til at fordrive min forfærdelige Angst. Forgæves ventede jeg lyttende efter Barnet, som stadig blev borte, og jo længere min Længsel forblev utilfredsstillet, desmere steg min Attraa og Utaalmodighed. Til Slutning blev jeg grebet af et fuldstændigt Raseri efter Brændevin, mine Lemmer dirrede af Spænding og Begærlighed. Da jeg endelig gennem Vinduet saa Drengen komme, ilede jeg imod ham og raabte: „Hid med Flasken strax, Dreng!" Men Barnet hulkede og sagde, at han havde tabt Flasken paa Marken og at Brændevinen var løbet ud. Da fo'r den Onde i mig, et unævneligt Raseri bemægtigede sig mig. Jeg tog Barnet fat ved Skulderen og slængte det med fuld Kraft hensynsløst imod Væggen, saa at det dybt vaandende sig faldt ned og syntes at være død. Efter denne skrækkelige Gerning sprang jeg afsindig af Sted, jeg vidste ikke hvorhen, — men Guds Straffedom fulgte mig. Natten var mørk, jeg faldt ned fra Kanten af Sandhul-

lerne ved Enden af Byen, og styrtede imod en stor Sten, som knuste begge mine Knæ. Der laa jeg hele Natten, en lang, forfærdelig Nat med de frygteligste Smerter og Kvaler. Jeg hylede og skreg af Angst, men ingen hørte mig, og den indre Kval var den værste; thi uophørlig syntes jeg at høre Helvedes Haanlatter om mig. Den næste Morgen blev jeg funden og som en Hund slæbt til Værtshuset, hvor jeg kastedes paa lidt Halm. Men ingen Sjæl havde Medlidenhed med mig. Det var knapt nok, at mine Saar blev forbundet, men meget lidt Omsorg vistes mig. Mine Saar blev skrækkelige, thi en Drankers Kød læges langsomt; først da der gik Koldbrand deri, hentede man en Læge. Denne var længe tvivlraadig, om han skulde sætte mine Ben af eller ikke. Meget skar han bort her og der, men altid voksede Dødkød ud igen, og længe, meget længe kunde Saarene ikke læges. Jeg kan umuligt beskrive de Kvaler og Piner, som jeg udstod i de lange Nætter, da jeg ikke kunde sove for Værk og Vaande. Men om end alle Mennesker afskyede mig, Guds Kærlighed opgav dog endnu ikke den elendige Synder! Hans Ords Tjener ynkedes over mig, og besøgte mig i min Usselhed, og da jeg for ham jamrede mig som en, der er hjemfalden til evig Fordømmelse, da var det ham, som rettede mit Blik opad, saa jeg med Frygt og Bæven kunde begynde at forstaa, at Guds Forbarmelse ogsaa kunde række til for mig, den Forkastede, — saa at jeg endelig med sønderknust Hjerte vovede at bede: „Gud vær mig arme Synder naadig!" Den samme barmhjertige Samaritan gav mig ogsaa denne Bibel, som jeg siden den Tid altid bærer hos mig. For mine Børn havde han ogsaa sørget og faaet dem anbragt hos nogle Slægtninge i en afsides

By. Da jeg første Gang spurgte efter den yngste, svarede han kun, at han levede og snart skulde være helbredet. Endelig efter et Aars Tids Forløb var det lykkedes Lægen at faa mig saa vidt helbredet, som I nu ser. — Da begærede jeg en Dag af Præsten, at han maatte lade mine Børn komme til mig, at jeg atter efter saa lang Tid maatte faa dem at se. Og han kom en Dag og førte de tre ældste med sig ind til mig, og jeg saa dem for første Gang efter hin forfærdelige Nat, og jeg, jeg fældede mange Taarer. „Men," sagde jeg til Præsten, „hvor er min yngste?" Da begyndte Præsten ogsaa at græde, aabnede Døren og førte ham ind, idet han sagde: „Du vil ikke kunne kende ham igen. Se, saaledes har Brændevinsdjævelen tilredt det uskyldige Barn, ved dets egen Faders Haand!" Da blev det atter for mig, som om Afgrunden aabnede sig for mig, som Guds forbarmende Naade ikke kunde strække til for mig elendigste af alle Fædre; jeg vaklede tilbage, og Barnet flygtede for mig og hang sig skrigende fast ved Præsten. Da gik der pludselig en Straale af Lys og Haab igennem min Sjæl, jeg drog Barnet ind til mig og kærtegnede og kyssede det ømt, idet jeg sagde: „Hr. Pastor, giv mig Guds Velsignelse til mit Forehavende! Mine andre Børn overlader jeg til Dem; hav fremdeles Omsorg og Tilsyn med dem, som De hidtil har haft. Men med dette mit yngste Barn, som jeg, dets Fader, har slaaet til Krøbling, og med min Bibel vil jeg slæbe mig fra By til By, og for Barnets Skyld vil man ikke lade mig sulte ihjel. Gud har sat mig til en Advarsel for mine Brødre, at jeg maa kunne redde deres Sjæle fra Fordærvelse." Da sagde Herrens Tjener: „Gud lade det ske!" Og han velsignede mig til en Prædikant mod Bræn-

devinen, og lod denne lille Vogn lave til mig, samt forærede mig disse Krykker, og nu drager jeg rundt omkring i Landet, dog mest til Jernbanerne, og peger paa mit stakkels mishandlede, vanføre Barn og raaber højt: „Se, dette har Brændevinen udrettet, afsværg dog en saa skændig Gift!" — — — Den Lamme tav, og dyb Stilhed herskede rundt omkring; de vilde Mennesker syntes at besinde sig og tænke over, hvad de havde hørt. Endelig brød en af dem Tavsheden og sagde næsten skamfuld: „Man kan gyse ved at høre Din Beretning. Det er jo frygteligt, som Du har ladet det Brændevin faa Magt over Dig. Vistnok tager vi os ogsaa en Dram imellem, men saa vidt maa man ikke lade det komme med Drikkeriet."

Den Lamme sukkede, tog sin Bibel frem igen, vendte nogle Blade og læste: „Mine Indvolde! Mine Indvolde! Jeg maa lide Smerte! O, mit Hjertes Vægge! Mit Hjerte bruser i mig, jeg kan ikke tie. — Sandelig, mit Folk er daarligt, de kender mig ikke, de ere vanvittige Børn og forstaar det ikke. — Herre! Mon Dine Øjne ikke se efter Sandhed? Du slog dem, men de følte ingen Smerter, Du fortærede dem, de vægrede sig ved at annamme Tugt; de forhærdede deres Ansigt mere end en Klippe, de vægrede sig ved at vende om." (Jer. 4. Kap. 19, 22 V. 5. Kap. 3 V.)

„Ak," sagde han stille, „jeg vil gærne være et Udskud for hver Mand, og de maa pege Fingre ad mig; men erkend dog i det mindste, at Herren i mig har stillet Eders egen Synd for Øje! Har Brændevinen da ikke mærket Eders Ansigter, og tror I ikke, at jeg ved, hvorledes det staar til i Eders Hjem? Hvorledes lever I med Eders Hustruer, og hvad faar de vel af Eders Ugeløn. Om

I kunde stille alle Eders Børn frem her, saa kunde jeg tælle, hvor mange af dem der er svage, usle og sygelig, maaske tilmed sindssvage? Og hvorfor er Eders Øjne saa sløve. Og hvor fik Du den Skramme over Ansigtet, og Du den Bule der ved Øjet? Hvormange blandt Eder har ikke været baade en og flere Gange i Fængsel, og hvorfor er Eders Tale blevet blandet med Eder og Forbandelser? Hvormeget maa I ikke afstaa hver Uge af Eders tungt erhvervede Ugeløn til denne Sjælemorder? Hvor megen Kraft tager dens Ild dog ikke af Eders Legemer, og hvorledes fører den ikke tilsidst Eders Sjæle i evig Fordærvelse? Men I vil ikke høre, og I vil ikke vide, hvad der tjener til Eders Fred."

Da sagde en anden: „Det koster Dig ingen Ting at snakke! Du slipper for at arbejde, Du; men med tungt Arbejde og slet Føde maa man have en Slurk Brændevin at styrke sig paa."

„Det er underligt," svarede den Lamme, „at I kan tro, at Brændevin kan styrke, naar I dog alle er saa usle og har et sygeligt og forstyrret Udseende. Forgæves søger jeg efter kraftige Skikkelser og friske, muntre Ansigter iblandt Eder. I ligger jo der saa matte og slappe, kun i Øjet lyser en skummel Ild af undertrykt Vrede. Mærker I da ikke, at alt blot er Skin, og I bliver jammerligt bedragne? Forraadt og solgt er I til denne fordærvelige Brændevinsdrik. Den giver Eder ingen Kraft, men tager Kraft fra Eder. Den udmarver Eders Ben, saa at I, foruden den, intet kan gøre, men er kraftesløse, og kun naar I „paany forskriver Eders Legeme til den", opliver den for en Stund Eders trætte Lemmer. Saaledes holder den Eder fast og slipper ikke sit

Bytte, om ikke en stærkere kommer til at herske over den. — To Ting skal et Menneske gøre: bede og arbejde. Det sidste slipper I ikke for. Arbejde maa I i Eders Ansigts Sved, arbejde saa at Knoerne knage, og Senerne stivne og strammes, arbejde fra tidlig til sent; men i Stedet for at bede og arbejde, saa hedder det hos Eder: „arbejde og drikke Brændevin, og drikke Brændevin og arbejde." Arbejde for at kunne drikke og drikke for at kunne arbejde, saaledes bedrager den lumske Helveddrik Eder, at I ikke kan arbejde uden den, og dog maa I gøre alting for den, thi den stjæler Eder Lønnen af Lommen, og fordi den opildner Eders Legemer, saa indbilder I Eder, at den styrker. Og efter at den saaledes har sløvet Eder, saa I tilsidst ikke mere kan arbejde, da maa I endnu blive ved at drikke Brændevin, og maa drikke indtil I fare ned i Afgrunden. — Hvor helt anderledes staar det til der, hvor det endnu hedder i Ord og Gerning: Bed og arbejd! Bønnen er Olien, som gør Lemmerne smidige ved Arbejdet, og giver et let og glad Hjerte, et friskt Mod, Endrægtighed og Fordragelighed i Hjemmet, et godt Navn og et ærligt Brød. Men Brændevinen har narret Bønnen fra Eder! Sig, hvorledes er det? Hvem af Eder beder sin Morgenbøn? Brændevinsdrikken har skilt Eder helt fra Bønnen; men Ægteskabsbrud, Hor, Urenhed, Kiv, Vrede, Trætte og Splid, Sammenrottelse, Had og Mord, at drikke og fraadse, — alt dette har I faaet i Stedet, og de, som gør saadant, skulde med Forskrækkelse fare i Graven, og Herren skal straffe dem og kaste dem i det yderste Mørke, hvor der er Graad og Tænders Gnidsel, hvor deres Orm ikke dør og deres Ild ikke slukkes!

Ve, ve! hvor har Brændevinen ikke fordærvet Eder til Legeme og Sjæl!"

„Kan da ingen lukke Munden paa Karlen og faa ham af Sted?" raabte nogle fra Græsset, „man kan ikke faa Ro til at sove for hans Præks Skyld." Men Goliath løftede truende sin Arm op imod dem, og de lagde sig atter rolige ned.

Da den Lamme saa det, slog han atter op i sin Bibelbog og læste med høj Stemme: „Vaagn op, vaagn op, staa op Jerusalem! Du, som har drukket af Herrens Haand, af hans Grumheds Bæger; Du har drukket, ja udkrystet det Bægers Bærme, hvoraf man raver. — Ryst Støvet af Dig, staa op Jerusalem! gør Dig løs af Din Hals Baand, Du fangne Zions Datter!" — (Es. 51. Kap. 17. Vers, 52. Kap. 2. Vers).

I Arbejdere, gør nu paa mange Steder Oprør og sætter Eder op imod Eders Herrer, om hvilke I siger, at de fortrykke Eder og forholder Eder den velfortjente Løn. Vel, jeg vil ogsaa prædike Oprør. Staa op og sammenrot Eder imod Eders værste Fjende, som nedtrykker Eder haardest, som mest plager og plyndrer Eder, og borttager Eders Løn, ligesom I har faaet den anbragt i Lommen, som frastjæler Eder Smørret paa Brødet, slider Eders Klæder, og gør Eder lige med Dyrene, som føres til Slagterbænken. Sammenrot Eder imod Brændevinen, som fordærver Eder til Legeme og Sjæl. Mange blandt Eder sætter sig hellere op imod sin lovlige Herre, end imod denne sin grummeste Fjende. Vel ved jeg, at én kan ikke udrette meget alene, da alle de andre vilde drive Spot og Spe med denne ene og ikke lade ham have Fred eller Fremgang. Derfor staa sammen, men staa fast sammen og tab ikke Modet! Og da Mennesket alene intet

formaar, saa glem ikke at bede, at det atter maa hedde hos Eder: bede og arbejde. Naar I staar op om Morgenen, saa bed Gud om Bistand imod Djævelens onde Lyst og List, og naar I lægger Eder til Hvile om Aftenen, tak ham da, at han har bevaret Eder fra den forfærdelige Fjende. Afsværg aldeles Brændevinen og rør ikke en Draabe; thi giver man Fjenden en lille Finger, tager han snart én helt og holden. Staar I saa sammen, om ogsaa kun 10 eller 20, da skulde I være som en Mur af Jern, som skal kunne modstaa Fjendens listige Anfald. O lad Eder dog hjælpe, lad Eder advare, se paa mig og glem ikke mit Livs Historie med al sin Gru. Alt det har jeg fortalt Eder, og dette Barn vil engang staa anklagende op imod Eder, om I ikke lader Eder advare i Tide."

Medens den Lamme endnu talte, lød pludselig Klokken, Middagstiden var forbi. Langsomt rejste Arbejderne sig og tog fat paa deres Værktøj. De, som havde ligget i Græsset, gik først bort, uden at bekymre sig om den Lamme. Nogle standsede dog endnu lidt ved Siden af ham, indtil sluttelig een blandt dem traadte frem, rakte ham Haanden og sagde: „Farvel, Gamle! Gud give, at der blev saadant et Oprør, som Du talte for!" Da kom flere frem, rystede hans Haand og vendte atter tilbage til deres Arbejde. Tilsidst kom ogsaa Goliath, rakte Krøblingen sin højre Haand, og da denne rystede den varmt og hjerteligt, greb han med den venstre ned i Trøjelommen, trak den tomme Brændevinsflaske frem og slog den pludselig med Kraft imod en stor Sten, saa at Stumperne fløj vidt omkring. „Med Dit Oprør har Du i Dag hos mig stillet et andet Oprør," sagde han og gik tankefuld sin Vej. „Nu er det sikkert," hviskede nogle bag

ved den Lamme; „thi hvad Goliath en Gang har besluttet, det afstaar han ikke mere fra.“ Men længe saa Krøblingen efter ham, tog saa sine Krykker under Armen og rullede langsomt videre.

Dette er Fortællingen om den lamme Frits, som paa sin lille Vogn vil fare gennem Verden til alle Drankere, og vil prædike imod „Brændevinen“.

Men kun langsomt kan den Lamme komme frem, og det vil vare længe, inden han har været overalt; thi Verden er stor, og der drikkes meget; Synd, Elendighed og Skam følger dermed. Derfor har jeg ladet hans Levnedshistorie trykke, at den maa komme lidt hurtigere frem i Verden, og den, som læser den, maa fortælle den videre. Og hvor den kommer, maatte den der stifte et Oprør blandt Arbejderne, et stort Oprør imod „Brændevinen“ overalt, hvor Gud har forenet Kræfter og Arbejdsfortjeneste!

Dog — om saa den Lamme kunde komme bag efter, hvor denne hans Livshistorie var gaaet i Forvejen, og glæde sig over Følgerne af et saadant Oprør: Brændevinens daglige Bortryddelse og dermed følgende Forbedringer af Menneskenes jordiske Velvære; om Dunke og Flasker overalt var fyldte med sundere og ædlere Drikke end Goliaths Brændevinsflaske, og man kunde sætte Fade med fine og gode Retter paa Bordet i Stedet for tørt Brød, men Synd og Last lige ofte gik i Svang, om end i finere Skikkelse: Mener I da, opmærksomme Læsere, at den Lamme vilde overvælde Folk med Ros og Lovtaler over Forandringen? — Sikkert vilde han blive til Mode, omtrent som da Goliath rakte ham Flasken, men samtidig vilde han begynde at tale imod det farisæiske Væsen, som ikke saa nemt lader sig udrydde af Hjertet, som Brændevinen af Flasken. Han

vilde endnu en Gang slaa op i sin Bibel, stryge sig vemodig over Øjnene med Haanden og læse: „Ve Eder I Øjenskalke! at I rense Bægere og Fade udvortes, men indadtil ere de fulde af Rov og Uretfærdighed. Du blinde Farisæer! rens først det, som er inden i Bægeret og Fadet, at ogsaa det udvortes kan blive rent. I Øjenskalke! I er ligesom kalkede Grave, som synes dejlige udvortes, men indeni ere fulde af døde Ben og al Urenhed. Ligesaa synes I vel ogsaa udvortes retfærdige for Mennesker, men indvortes ere I fulde af Øjenskalkhed og Uret." (Math. 23. Kap. 15—28 V.) „Af Hjertet udgaar Livet," vilde han sige til dem; „men I have endnu Eders forhærdede og uomvendte Hjerte." Da vilde maaske nogle faa bøje sig for Sandheden og spørge: „Hvad skulde vi gøre?" og han vilde blade i Bogen og læse for dem med høj Røst, men med et kærlighedsfuldt Hjerte: „Omvender Eder og tror Evangeliet!" (Marc. 1. Kap. 15 V.) Ogsaa med andre Ord vilde han vidne for dem og formane dem, sigende: „Lader Eder frelse fra denne vanartige Slægt!" (Ap. Gern. 2. Kap. 40 V.) Men mange vilde vende sig bort fra ham, ligesom hine, der lagde sig til at sove i Græsset, og naar han havde raabt sig træt paa deres døve Øren, — om de ellers taalte ham saa længe — skulde han ryste Støvet af sine Fødder for dem og langsomt og fuld af Bedrøvelse rulle bort i sin lille Vogn, klagende for sig selv og sin Søn: „De vilde ikke agte derpaa, de vilde ikke vide, hvad der tjener til Deres Fred!"

HANS ØJNE SE DERPAA

Dav. Salme 11, 4.

I.

Pastor Landin gik en smuk Septembermorgen hen ad Hovedgaden i den lille By, hvor han var Præst. Han syntes at være meget nedtrykt og opløftede kun sine Øjne, naar han besvarede de forbigaaendes venlige Hilsener, idet de ønskede den afholdte Præst „Goddag", ellers var hans Blik rettet mod Jorden. Saaledes gik han fremad, og mange af hans Menighed, som saa ham den Morgen, forundrede sig over, hvad der var vederfaret ham. Han plejede ellers altid at have et venligt Ord og et opmuntrende Blik til enhver af dem.

Gamle Margrete, der ikke med let Hjerte kunde se noget Menneske bedrøvet, kom ham i Møde, da han gik forbi hendes Dør. Hun saa straks, at der var noget i Vejen med ham. Margrete skyldte Pastor Landin megen Tak; thi, da hun var bleven Enke, var det ham, som havde skaffet hende den Bestilling, som hun nu havde, hvorved hun kunde erhverve sig sit tarvelige Ophold. Han havde desuden været hende til Hjælp paa mange andre Maader. Det var da ikke underligt, at det gik hende til Hjertet, at se den kære Pastor saa bedrøvet.

„Maaske han har tabt noget," tænkte hun enfoldigt i sit Hjerte. „Naa, fire Øjne ser bedre end to. Jeg kan jo spørge ham."

„En skøn Dag i Dag, Hr. Pastor," sagde Margrete og nejede saa ydmygt, hun kunde.

„Meget skøn," svarede Pastoren uden at se op.

„Maaske der er noget, Pastoren har tabt," vedblev den gamle ufortrødent. „Sig mig, hvad det er, saa vil jeg opsøge det, om jeg ogsaa skal gaa gennem hele Byen."

„Tak, Margrete, jeg har ikke tabt noget — i det mindste," tilføjede han, som om en ny Tanke havde banet sig Vej til hans Hjerte, „ikke noget, som Du kan opsøge." Og han skyndte sig fremad, som om han frygtede flere Spørgsmaal.

„Hvad kan der være hændet ham?" tænkte Margrete, idet hun stod og saa efter ham, indtil et: „Gud velsigne og hjælpe ham!" trængte sig frem fra hendes deltagende Hjerte.

„Har jeg tabt noget?" tænkte Pastor Landin for sig selv. „Gamle Margretes Spørgsmaal har ogsaa en anden Side. Ja, jeg har virkelig tabt noget — og det ikke saa lidt. Jeg har tabt Tilliden til Herren, det største Tab, en Præst kan lide. Tillid, Tro, Fred, Taalmodighed, alt er borte; ak, om jeg kunde faa det tilbage!"

Saaledes talte Pastor Landin til sit eget Hjerte, idet han gik fremad med Blikket stadig sænket mod Jorden. Men han fandt ikke der, hvad han søgte, thi hans Ansigt blev stedse mere sørgmodigt.

Margretes Ord havde dog gjort Pastor Landin noget godt. Hun havde fremkaldt et Spørgsmaal, som han i sit Hjerte maatte besvare; og da han hidtil kun havde haft Øje for de mange Vanskeligheder, som taarnede sig op omkring ham, førtes han nu ogsaa til at tænke paa sig selv og se, om ikke nogle af disse Besværligheder kom inde fra hans eget Hjerte. Han var saaledes ført ind paa det rette Spor.

Det var blevet Eftermiddag, og Pastor Landin

var atter ude paa Besøg i sin Menighed. Hans Blik var stedse sænket mod Jorden. Idet han drejede om i en anden Gade, mødte han ganske uventet Martin Frisk, som skyndte sig frem ad Gaden med sin store tunge Mælkespand. Om nogen havde Aarsag til at være bedrøvet just paa denne Dag, saa var det Martin Frisk. Hvis han havde fulgt sin Præsts Eksempel, vilde man vel have set ham paa hans sædvanlige Tur denne Dag med Blikket sænket mod Jorden, gaa forbi det halve Antal af sine Mælkesteder, eller spilde en Del af Mælken, fordi han ikke saa sig for. Martin Frisk havde den foregaaende Dag mistet en af sine bedste Køer og — det kan jo være nok til at bøje en fattig Familiefaders Hoved mod Jorden. Dertil kom nu ogsaa, at hans Broder nylig var død, og at Enken med sine fire Børn var kommet til ham. Ingen, som selv har Kone og Børn at forsørge med sit Arbejde, kan vel kalde det en ringe Sag. Martin Frisk gik imidlertid ogsaa den Dag og saa ligefrem for sig; ja, kastede nu og da ogsaa et Blik opad i Stedet for nedad.

„Goddag, Pastor!" lød Martins klare Stemme.

„Er det Dig?" udbrød Pæsten, som havde hørt omtale, at Martin havde mistet sin bedste Ko, og derved følte mere end sædvanlig Deltagelse for Manden. „Kære Martin, det var jo Din bedste Ko? Ja, saadan er det, det bedste skal det være. Det var et haardt Slag for Dig. Det er ikke til at undres over, om Du i lang Tid vil føle Dig nedbøjet under det."

„Men Koen er endda ikke det værste," svarede Martin. „Jeg har ogsaa mistet en Broder, som efterlod sig Kone og fire smaa Børn og ikke en Øre til deres Understøttelse. De er nu flyttet her til

Byen, og jeg maa se at hjælpe dem frem i Verden, saa godt jeg kan."

„Kære Martin," raabte Præsten forfærdet, „en Enke og fire Børn! Det var værre end at miste et halvt Dusin Køer. Stakkels Martin, det var det værste, jeg har hørt i lang Tid. Hvem kan undres over, om Du helt taber Modet."

„Tværtimod, kære Pastor! Alt dette gør, at jeg endnu mere bliver nødt til at se opad," svarede Martin Frisk. „Thi — „Hans Øjne se derpaa!" tilføjede han med et Blik opad. „Hans Øjne se derpaa!" tilføjede han endnu en Gang med meget Eftertryk, løftede paa Hatten, tog sin Spand og fortsatte sin sædvanlige Tur.

Martin Frisk var allerede forsvundet i den nærmeste Port, da Pastor Landin mærkede, at han var borte. Men de Ord, som han havde udtalt, blev tilbage. „Hans Øjne se derpaa," gentog Præsten for sig selv, hvad kunde han mene? „Hans, hvilken hans? Han kunde ikke mene nogen anden end Herren. Den kære Martin lever i saa nær Forening med sin Gud, at han synes, at alle Mennesker bør forstaa, hvem han mener med han og hans."

„Hans Øjne se derpaa!" lød det nu i Pastor Landins Hjerte, idet han fortsatte sin Vej. „Det er ikke til at undres over, at Martin talte om at se opad. Han har nogen at se op til. Han ved ogsaa, at denne, som han ser op til, ser ned til ham, ser, kender og ved alle hans Bekymringer, og ved Raad for: Enken, de faderløse, Koen og det altsammen."

Som eneste Præst i Byen havde Pastor Landin sjælden Anledning til at høre en Prædiken. Nu havde imidlertid Martin Frisk holdt en saadan for

ham, som bestod af disse fire Ord: „Hans Øjne se derpaa!“

Præsten plejede ofte i sine Prædikener at formane sine Tilhørere til ikke at lade det, de hørte, gaa ind gennem det ene Øre og ud gennem det andet. Dette kom han nu ogsaa selv ihu og besluttede at gøre Tilegnelse deraf paa sig selv. Han rettede derfor sin Gang mod Hjemmet, gik ind i sit Arbejdsværelse, satte sig i sin Lænestol og begyndte at tænke over sine Besværligheder i Lyset af Martins Ord. „Hans Øjne se derpaa,“ sagde han, „dette har noget at lære mig, først med Hensyn til mit eget Hus, for det andet min Menighed, for det tredie min egen Sjæl.“

Ak ja, disse Ord havde noget vigtigt at lære ham med Hensyn til hans Hjem. Der laa hans kære Hustru syg af en langsom, tærende Sygdom, som allerede i flere Maaneder havde fængslet hende til Sygelejet. Af Mangel paa Opsyn med Tjenestefolkene gik alting hulter til bulter i Huset. Dette var meget svært at se paa for Pastor Landin, især da den Tanke ofte forekom ham, at hun maaske aldrig mere skulde blive rask igen. Hun, som havde været hans trofaste gode Hjælp og som ved sin Kærlighed og sin ordnendende Haand havde spredt Glæde og Trivsel over hans Liv i Hjemmet.

„Nej, dette duer ikke,“ sagde Præsten endelig til sig selv, idet han vaagnede op af de tunge Tanker! „Jeg er kommen aldeles bort fra den rette Vej. Jeg ser kun paa et Formaal, min kære Hustru, hun opfylder alle mine Tanker. Martin Frisk havde et ganske andet Maal for sine Øjne. Han saa op til Herren, og trøstede sig med, at Herrens Øjne saa ned paa hans Nød. Herrens

Øjne!" — Der laa en hel Verden af Fred og Trøst for den bedrøvede Mands Hjerte i den Tanke: „Herrens Øjne se derpaa!" Han kastede sig paa sine Knæ, opløftede sine Øjne, som om han med sit Blik vilde trænge lige ind i Himlen, og udgød sit Hjerte for Herren.

Og se! den tykke Taage adspredte sig mere og mere, og Retfærdighedens Sol med Salighed under sine Vinger lyste atter ind i Pastor Landins Hjerte. Herren var atter hans Gud, hans stærke, trofaste, almægtige Hjælper. Han kunde nu atter lægge sin Hustru, sine Tjenere, hele sin Menigheds Trang og Nød paa Guds Hjerte, og kunde atter kaste Omsorgen ogsaa for sin egen Sjæl paa ham.

Vi vide ikke, hvorlænge Præsten vilde have ligget i Bøn for Herren, hvis han ikke var bleven forstyrret ved Lyden af en livlig Ordstrid udenfor og en hæftig Banken paa Døren. Aarsagen til dette var en Trætte, der var opkommen mellem Kokkepigen og Stuepigen, som begge paa samme Tid, da den ene ikke vilde give efter for den anden, tilsidst styrtede hen til Husbondens Dør og, saasnart denne aabnedes, klagede over hinanden og begærede at rejse, fordi de ikke længere kunde fordrage hinanden.

Dette Udbrud, som altid vilde have været ubehageligt for Pastor Landin, føltes desto mere nu, da han var ganske uforberedt paa sædvanlig Maade at møde dette. Martins Ord og alt, hvad dermed stod i Forbindelse, laa endnu ligesom øverst i hans Hjerte, og uden at han selv vidste det, kom det frem over hans Læber. Da de to opirrede Piger var blevne tavse, saa han blot paa dem med sit alvorlige Blik, pegede opad og sagde lang-

somt og med meget Eftertryk: „Hans Øjne se derpaa!“ Der var noget underligt i det Udtryk, med hvilket Præsten udtalte disse Ord: Hans Øjne — noget forskrækkende, men tillige næsten noget overjordisk, forekom det begge Pigerne, hvorfor de med et: „Om Forladelse, vi vidste ikke, at vi forstyrrede Præsten,“ skyndte sig ud af Værelset og lukkede Døren.

Det er jo en almindelig Erfaring, at saavel Frygt som Glæde fører Mennesker nærmere til hinanden. Saaledes ogsaa nu. Anna, Stuepigen, og Maria, Kokkepigen, havde begge af deres Husbonds Ord faaet et Indtryk, som næsten forskrækkede dem, og da de var kommet tilbage til Køkkenet, var Anledningen til hele Striden glemt. Efter nogen Øjeblikkes Tavshed begyndte Anna: „Har Du nogen Sinde før set Præsten saadan?“

„Og har Du hørt ham tale saaledes før?“ afbrød Maria. „Hvad var det, han sagde? Hans Øjne se derpaa, tror jeg. Ja, saaledes var det.“

„Saadanne besynderlige Ord,“ tilføjede Anna. „Der var noget i selve Tonen, som ogsaa forskrækkede mig. Hvad kunde han mene dermed?“

Nu var det vel rimeligt nok, at Anna forstod, i det mindste noget af, hvad hendes Husbond mente; men hun vilde ikke erkende det, førend hun var bleven vis paa, at Maria ogsaa havde forstaaet hans Ord paa samme Maade som hun. Hun stillede derfor dette Spørgsmaal til hende.

„Anna,“ svarede Maria og saa hende ind i Øjnene, „Du ved nok, hvad Præsten mente? Af hvad jeg selv erfarede ved hans Ord, tror jeg det. Jeg ser ogsaa paa Dit Ansigt, at Du forstod, at han vilde sige: Guds Øjne har set, hvad I foretog

Eder. Han har givet Agt paa Eder. Det er jo en forfærdelig Tanke. Det var, som om jeg blev ramt af et Skud. Om Præsten havde skændt paa mig eller forsøgt at overbevise mig med gode Grunde, at jeg havde handlet Uret, skulde det ikke havde gjort mig det mindste, saa vred var jeg da. Men ved disse besynderlige Ord var det, som om jeg havde faaet en Spand koldt Vand over mig."

„Jeg kan ikke nægte," tilstod nu Anna, „at jeg erfarede det omtrent paa samme Maade. Og jeg har tænkt, at om vi end ikke kan have samme Mening i alle Ting, saa vil vi dog ikke mere kives som før."

Da Vreden i begge Pigernes Hjerter var stillet, og et godt Forsæt var fattet for Fremtiden, begyndte de ogsaa at føle, hvor lidt passende deres Indtrængen hos Præsten havde været, og de besluttede begge at benytte første Lejlighed til at bede om Forladelse derfor.

II.

Efter fælles Aftenbøn standsede Anna og Maria inde i Salen, og da Pastor Landin, som mærkede, at de havde noget at meddele ham, spurgte, hvad det var; begyndte de med at sige, at de vist var kommet meget ubelejligt ind til ham, da de begge erfarede det saaledes og nu vilde bede ham undskylde dem. Præsten, som saa, at de var forsonede med hinanden, glædede sig derover og spurgte, hvem eller hvad det var, som havde forliget dem? Efter at de en Stund havde opfordret hinanden til at fortælle hele Forholdet, begyndte tilsidst An-

na: „Jeg tror, det var de Ord, som Præsten udtalte."

„Hans Øjne se derpaa!", spurgte Præsten.

„Ja, netop disse Ord," svarede Maria, „det gik som en Pil igennem os."

„Vi tænkte," tilføjede Anna, „at Præsten vilde sige, at Gud havde haft sine Øjne paa os, under vor Trætte, og det var jo grusomt at tænke paa. Vi har derfor besluttet ikke at kives mere. Kære Pastor Landin, vær saa god at tilgive os."

„Ja, af hele mit Hjerte tilgiver jeg Eder, men kom nu stadig disse dyre Ord ihu: Herrens Øjne se derpaa. Han er altid nær, Morgen, Middag, Aften og ser al Ting."

Da begge Pigerne havde forladt Værelset, stod Pastor Landin endnu længe paa samme Sted, fordybet i Tanker. „Her er jo atter de Ord gaaet i Opfyldelse," tænkte han. „Førend de raabe, vil jeg svare. Herren har jo allerede begyndt at opfylde min Bøn, om end paa en forunderlig Maade. Men han fører jo altid sine underligt."

Nu var et nyt Lys gaaet op for Præstens Øjne. Nyt Liv og ny Kraft strømmede ind i hans Hjerte med Forsikring om, at Herren var ham nær, at Herrens Øjne saa alle Besværlighederne paa hans Vej, og at han baade vilde og kunde udfri ham fra dem. Da han derefter, som han altid plejede, før han begav sig til Hvile, bøjede Knæ ved sin Hustrus Seng til fælles Bøn, kunde han for første Gang i lange Tider med hengiven Tillid og i Tro bede, at Herren, hvis han saa, at det var godt og nyttigt, vilde gøre hende rask igen. Han havde sluttet med at bede højt og laa endnu med den syges magre Haand mellem sine. Der var noget i hendes Mands Væsen den Aften,

som forundrede Fru Landin, paa samme Tid som det indvirkede beroligende paa hendes eget Hjerte. Hun mærkede, at han fortsatte med at bede, idet han laa paa sine Knæ helt stille og tavs, med hendes Haand fast indesluttet i sin, og hun dreves derved ogsaa til at vende sine Tanker opad til Faderen i Himmelen.

Endelig rejste Pastor Landin sig op, og imod Sædvane talte han den Aften ikke et Ord med sin Hustru om Dagens Modgang udenfor eller i Huset. Og da han sagde hende „God Nat", kyssede han hende og lagde hendes Hovedpude i Orden, idet han hviskede: „Vær ved godt Mod, Rakel! Herren er nær; Hans Øjne vaage over os."

Disse Ord gjorde den Syge godt. Hun erfarede, at hendes Mand i sit Hjerte troede det Ord, hans Mund udtalte, og det var som om Gud ved disse Ord var kommen hende nær, Gud som hendes Ven, Gud kærlig, naadig og villig til at hjælpe. Under Nattens lange, stille og søvnløse Timer følte hun sig ikke alene. Herren var jo hos hende, hans Øjne saa hende; det kunde hun nu ogsaa tro.

Saaledes havde de Ord, som Martin Frisk i Troen havde udtalt, virket store Ting i Pastor Landins Hjem: De havde skænket Præstens eget Hjerte den Fred og Vished om Guds Nærhed tilbage, som han saalænge havde savnet. De havde stillet Stormen i begge Tjenestepigernes Hjerter og virket det gode Forsæt hos dem, at vandre for Herren og under hans Øjne. Og da Præsten, førend han gik til Hvile, bøjede Knæ foran sin Hustrus Seng, var det paa en aldeles særegen Maade blevet ham til Trøst. Herrens Øjne saa jo ogsaa hans syge Hustru, han som havde skabt hende, ejede

ogsaa Magt til at borttage det Sygdomsfrø, som fortærede hende og befale Helbredets Kræfter at vende tilbage til denne for hans Hjerte saa kære Hustru. Det var for Pastor Landin, som om han aldrig før saa levende havde erfaret Herrens Nærhed. Han kunde fremstille hele sin Nød i Bøn for Herren, thi hans Øjne saa jo derpaa.

Vederkvæget og styrket baade til Legeme og Sjæl stod Pastor Landin op den følgende Morgen for at gaa den ny Dags Arbejde, Møje og Strid i Møde med fornyede Kræfter.

Det første Navn paa Præstens Liste for Dagens Besøg i hans Menighed var Peter Flodin, som for nogle Maaneder siden var blevet ramt af et haardt Slag. Han havde været Gartner paa et Herregods uden for Byen og var i halvdrukken Tilstand faldet ned fra et Træ, som han vilde beskære, og havde derved brækket en Arm og et Ben. Benet var blevet forbundet, og ved Hjælp af en Krykke kunde han nu gaa lidt omkring i det nærmeste Nabolag, men Armen havde han mistet for bestandigt; thi man havde maattet tage den af oven for Albuen. Peter Flodin havde aldrig, som Følge af sin uordentlige Levemaade, gjort lang Tjeneste paa et Sted; thi endskøndt hans sidste Herre, i den Tid Peter laa paa Hospitalet, havde draget Omsorg for hans Hustru og Børn, vilde han nu ikke gøre det mere, da Peter var rask igen. Da han ikke kunde beholde ham længere i sin Tjeneste i den Tilstand, han nu var, maatte Peter flytte ind til Byen, for der at søge at faa noget Arbejde.

Pastor Landin var bedrøvet, hver Gang han skulde besøge Peter Flodin. Han vidste, at Peter vilde møde ham med en Strøm af misfornøjede Ord

over den Ulykke, som havde ramt ham, den ulykkelige Skæbne, der altid havde fulgt ham, den Haardhed, med hvilken hans Husbond behandlede ham og saa videre. Han vidste, at han maaske ikke kunde faa Anledning til at sige et eneste Ord om Herren eller at vise Peter de Synder, som var den egentlige Aarsag til hans Lidelser og Besvær. Men den fornyede Vished om Herrens Nærhed, Kraften af det dybe Ord, som havde gengivet Præsten Fred, virkede ogsaa i denne Henseende tilfredsstillende, og under Bøn til Gud om hans Bistand, bankede han derfor rask paa Døren til den forhenværende Gartners Bolig.

Et groft: „Kom ind!" hørtes med det samme inde fra Værelset, og nogle Øjeblikke efter stod Pastor Landin i dette Hjem, hvor Urenlighed og Uorden trykkede sit Præg paa næsten alt. Peter Flodin havde nu saa meget at sige og beklage sig over, saa Præsten snart indsaa, hvor vanskeligt det vilde blive for ham at faa sagt et Ord. Medens han saaledes stod og tænkte paa, hvorledes han paa bedste Maade kunde faa Anledning til at sige noget, som kunde blive den stakkels Mand til virkelig Gavn, kom han ihu, hvad Virkning de trøsterige Herrens Ord, som Martin havde mindet om, havde haft først for hans eget Hjerte og derefter for begge hans Tjenestepiger, og han tænkte: „Maaske kan Erindringen om Herrens Nærhed bevise sin Kraft ogsaa i dette Hjem."

Anledningen til at komme frem med disse Ord, kom ogsaa snart. Efter at Peter Flodin meget vidtløftigt havde udtalt sig om alle de Besværligheder og Lidelser, som han havde haft at gennemgaa, al den Haardhed og Uretfærdighed, der var vederfaret ham af andre Mennesker, og endelig, uden

med et eneste Ord at antyde den ringeste Synd eller Brøst hos sig selv, knurret og klaget ogsaa imod Herren sin Gud, saa standsede han endelig hastigt og saa spørgende paa Præsten, som staaende lige over for ham tavs havde hørt paa hans mange og bitre Ord. Man saa, at Peter Flodin ventede, at Pastor Landin nu vilde sige noget; men da han, overvældet af det bundløse Dyb af Vantro, Blindhed og Mørke, som her havde aabnet sig for hans Blik, ikke kunde sige et Ord, begyndte Peter og hans Hustru at føle sig urolige og beklemte; og han stod just i Begreb med ved en ny Strøm af bitre Ord at afbryde Tavsheden, da Præsten med opløftet Haand pegede mod Himlen og sagde: „H a n s Ø j n e s e d e r p a a !"

Der laa i den Tone, med hvilken disse Ord udtaltes, noget paa en Gang saa højtideligt og levende, sandt og virkeligt, at begge Ægtefællerne ganske forstummede; og da Præsten en Stund derefter forlod deres Hjem, havde aldeles nye Tanker for dem banet sig Vej til deres Hjerter.

Det var først ved Slutningen af Pastor Landins Besøg i Peter Flodins Hjem, at han fik Anledning til at sige nogle Ord. Ikke saaledes, at han ikke havde kunnet afbryde Manden; thi denne havde sagt meget, som havde fortjent at paatales; men da han, uden at hindre Peter Flodin, tavs havde hørt paa ham, indtil han af sig selv havde ophørt at tale, handlede Præsten efter en Fremgangsmaade, som han ansaa for at være den bedste at følge, nemlig den, at lade et opirret Menneske tale saalænge, indtil det frivillig blev tavs, og ikke ved nogen Indvending at lægge nyt Brænde til Ilden. Først da, naar Vreden paa denne Maade, af Mangel paa Næring

ligesom havde udtømt sig selv, plejede Præsten med et kort, indtrængende og alvorligt Ord at forsøge paa at give Tankerne en anden Retning, og saaledes føre den Fejlende til Besindelse. Det Herrens Ord, som Martin Frisk i rette Tid havde udtalt, og som for Pastor Landin havde været det Redningstov, der havde draget ham op af Dybet, da han var i Fare for at lide Skibbrud paa Troen — dette store Ord havde han anvendt ogsaa paa Peter Flodin, og hans Hustru. „Hvad skal jeg tage mig for? Hvorfra skal jeg faa noget at spise?" havde Peter Flodin spurgt." Og hvorledes skal jeg bære mig ad?" havde hans Hustru tilføjet.

„Hvor skal vi faa Føde og Klæder fra til vore nøgne og hungrige Børn? Vi staar jo med to tomme Hænder! Hvorledes skal jeg paa mine Krykker og med én Arm kunde fortjene noget?" havde Peter indvendt. Der fandtes ikke et eneste Glimt af Haab, Tillid eller Tro paa en Gud, som kunde og vilde hjælpe, i nogen af Ægtefællernes Hjerte. Her var da den rette Tid til at søge at vende deres Tanker til den eneste, hvorfra al Hjælp kommer, og det var dette, som Pastor Landin forsøgte at udrette med sit Ord: „Hans Øjne se derpaa."

Nogle Øjeblikke efter var Præsten borte; og Peters Hustru blev ikke lidt forbavset ved at finde i sin forud tomme Haand et større Pengestykke. Hvorledes det var kommet der, vidste hun ikke bestemt. Alt, hvad hun kunde sige derom var, at da Præsten ved Døren tog hendes Haand til Afsked, mærkede hun, at han lagde noget deri som hendes Fingre feberagtig greb om, og da hun hav-

de lukket Døren efter ham, laa Pengestykket i hendes Haand.

Overraskede og fulde af Blusel over denne store Gave saa Ægtefællerne paa hinanden og kunde i lang Tid ikke sige et Ord. Peter havde ikke ventet at faa nogen Middagsmad den Dag; thi han vidste, at der ikke fandtes en Skilling i Huset og heller ikke noget Forraad. Lidt Brød var det eneste, som var tilbage, til at stille de mange Børns værste Sult. Han vidste, at han havde en Pibe Tobak tilbage, og han havde tænkt at spare den til Middagstiden, for at røge den i Stedet for Middagsmaaltid paa sin sædvanlige Plads — en gammel Kiste, som stod i et Hjørne af Gaarden. Og se! da Middagstiden kom, stod en Skaal med varm og god Suppe paa Bordet, omkring hvilken den fattige Familie samlede sig, og de, som i lang Tid ikke havde været vant til saa rigelig og god Føde, lod den bekomme sig vel.

Medens Konen hen paa Eftermiddagen syslede inde i Værelset, tog Peter sin Pibe og haltede hen til den gamle Kiste ude i Gaarden. Dette gjorde han, uden at tænke paa, hvor meget bedre det havde været at forsøge paa at anvende sin Tid paa en mere nyttig Maade. Lidt efter finder vi ham imidlertid krøbet op paa den sædvanlige Plads, med Ryggen støttet mod Væggen, behagelig røgende sin Pibe.

Naturligvis gik hans Tanker nu, da han sad der alene, tilbage til Dagens Hændelser. „Det var et underligt Besøg, vor Præst gjorde hos os i Dag," sagde han til sig selv. „Jeg kan næsten sige, at det er det forunderligste Besøg, jeg nogen Sinde har oplevet eller hørt omtale. Først lod han mig tale, indtil jeg næsten var aandeløs, uden at sige et

Ord, og saa, da han endelig aabnede sin Mund, talte han blot nogle faa Ord og var straks borte, og da min Kone derefter ser til, saa har hun et stort Pengestykke i Haanden, og nu har vi alle spist os godt mæt til Middag, og der er endnu noget tilbage til i Aften, ja til i Morgen og maaske til den næste Dag ogsaa."

„Men det var dog godt, at han gik sin Vej saa hurtigt, thi jeg begyndte just at blive skamfuld over, at jeg havde talt saa meget og næsten forivret mig. Det var ogsaa godt, at han ikke sagde ret mange Ord. Men hvad var det for en besynderlig Mening, som han sagde med saadant Eftertryk? Ja, hvad var det? Hans Øjne se derpaa, tror jeg. Ja, saadan var det. Kun fire Ord, og straks var han ude af Døren."

Her blev nu en kort Standsning i Peters Tankegang. Det saa næsten ud, som om det hele skulde gaa op i Røg; men efter nogle nye Træk af Piben kom de underlige Ord atter tilbage i hans Tanker, og han begyndte igen at tænke over, hvad Præsten kunde have ment dermed.

„Hans Øjne se derpaa," gentog Peter for sig selv. „Hvad kan det betyde? Naa, ja! Pastoren er en fornuftig Mand; han maa have haft nogen Mening med, hvad han sagde. Det skulde muligvis være Svar paa alt det, som jeg var kommen frem med. Maaske det skulde være noget, som kunde være mig til Hjælp i mine Bekymringer.

„Hans Øjne se derpaa!" fortsatte han. „Besynderligt! Hans Øjne! — og saa videre: se derpaa! jeg undres over, hvem Præsten kunde mene med: Hans Øjne. Jeg begynder næsten at forstaa, at han mente — Gud."

Jo mere Peter Flodin tænkte over Sagen, de-

sto mere overbevist blev han om, at han gættede rigtigt. Men nu begyndte hans Samvittighed ogsaa at paaminde ham om de mange stygge Ord, som han havde sagt om denne Gud. At faa den store Herre og Gud saa nær ind paa sig, at han baade saa og hørte alt, det var just ikke saa velkomment for Peter Flodin i denne Stund.

„Denne Sag bliver alvorligere, end jeg først tænkte," tilføjede han efter en Stunds Forløb. „Saa meget kan der ligge i fire smaa Ord! Men har Gud da virkelig været mig saa nær hele Tiden? Har han hørt alt, hvad jeg har sagt?" Der var noget i Peters Indre, som sagde ja til dette Spørgsmaal: „Ja, han har hørt, at Du bandede i Dag og klagede over, at Du ikke havde en Skilling i Huset. Han har hørt, at Du sagde, at han ikke spurgte efter Dig, men at han lod Dig sulte ihjel, og at Du var det ulykkeligste Menneske paa Jorden. Og tænk! Nu har han sendt sin Tjener og lade Dig sige, at Hans Øjne se derpaa!"

„Ak, ak!" fortsatte Peter, som begyndte at føle sig baade urolig og beklemt, „Du har sagt alt for meget, som Du aldrig burde have ladet komme over Dine Læber. Det havde været tusinde Gange bedre, om Du havde tiet stille. Nu har Du jo nylig faaet et godt Middagsmaaltid, og endnu er der Penge tilbage i Huset, trods det, at Du ikke ejede en Skilling i Morges. Og — hvad har Du gjort for at fortjene det? Og fra hvem kom det egentlig? Hvem har sendt Pastor Landin? Og hvem talte de forunderlige Ord, han sagde?" Ja, nu vidste Peter det. Det var den samme, som han havde talt onde Ord imod. „Og det er jo det samme, som om han vilde sige mig, at han ogsaa kan forsørge mig fremdeles, og at han vel har hørt, hvad ondt jeg

har sagt om ham, men at han er meget mere god, end jeg nogen Sinde har forstaaet," tænkte han videre.

Derefter begyndte Peter at tænke over, hvorledes hans Naboer vilde have forholdt sig, hvis han havde sagt noget ondt om dem, og det blev ham mere og mere forunderligt, jo mere han nu kom sine Synder ihu, alle sine onde Ord og Tanker, at den store Gud havde villet gøre ham noget godt. „Han kunde have dræbt mig," sagde han til sig selv, „eller have taget min anden Arm, eller lade mig sulte ihjel. Dette havde jeg jo egentlig fortjent. Men i Stedet for har han sendt mig og mine, hvad vi behøver baade i Dag og i Morgen. Han har jo ogsaa indtil denne Dag forsørget os, som om jeg havde haft friske Lemmer. Ak, ak! Han har været mig nærmere, end jeg vidste; og han er mere god, end jeg har troet. Jeg vil aldrig mere sige et ondt Ord om ham. Maaske han da vil forbarme sig over mig. Jeg vil forsøge altid at huske disse Ord: H a n s Ø j n e s e d e r p a a."

Her blev Peter hastigt afbrudt i sine Betragtninger ved nogle af Børnene, der alle som med én Mund berettede, at Mama havde sendt Jane hen for at købe Sild til Aftensmaden. Peter Flodin følte sig næsten ulykkelig ved denne Underretning. Det havde været bedre for ham, syntes han, at være fri for Sild den Aften. Hvis hans Kone havde sagt, at hun ikke havde mere end et lille Stykke tørt Brød til ham, vilde det have været en Lindring for ham i hans nuværende Sindsstemning. Men da han nu kom ind og saa en munter Ild i Ovnen, efter at han just om Morgenen havde klaget over, at de ikke ejede en eneste Pind at lægge paa Ilden; naar han saa paa Bordet: et Fad med

rygende Kartofler og ved Siden af de omtalte Sild, blev han underlig til Mode, og hverken Børnenes muntre Leg eller Hustruens Tiltale kunde lokke mange Ord fra den ellers saa ordrige Mand.

Da Børnene en Stund derefter var bragt til Sengs, sad begge Ægtefællerne og talte med hinanden om Dagens Hændelser. Peter meddelte nu sin Kone nogle af sine Tanker og Overvejelser, som han havde beskæftiget sig med, medens han sad med sin Pibe paa den gamle Kiste i Gaarden, og han blev glad, da han hørte, at hun, under Udførelsen af af sin Gerning i Huset, ogsaa havde overvejet Præstens Ord og tænkt paa, hvad de egentlig kunde betyde. „Vi har vist levet meget ugudelig," sagde Peter endelig, efter at de havde talt sammen om Sagen henved en Times Tid. „Der er noget i disse Ord, som siger mig det. Jeg forstaar nok lidt af dem, synes jeg, men dog ikke fuldstændig. I Morgen vil jeg gaa til Præsten og spørge ham, hvad han mente, da han sagde: H a n s Ø j n e s e d e r p a a."

IV.

Vi har nu en Tid undladt at omtale Pastor Landin, som om han efter Besøget i Peter Flodins Hjem havde trukket sig tilbage for at udhvile sig ved sin egen Arne. Men saaledes var det nu ikke. Med ganske faa Undtagelser kunde man altid være sikker paa at træffe Præsten et eller andet Sted i hans Menighed. Han plejede altid selv at sige: „Vi bliver aldrig færdige med Arbejdet i Menigheden, saa længe vi har en Fjende, som gaar omkring og saar Klinte iblandt Hveden, og saa længe der fin-

des Sjæle, som behøver at formanes, advares, trøstes, undervises og opmuntres."

Saasnart Præsten derfor var gaaet fra Peter Flodin, begav han sig paa Vej til den næste, hvis Navn stod paa hans Liste. Denne var en Enke, Fru Bjørk, som ofte havde gjort ham meget godt, ja ofte mere end han havde kunnet gøre for hende.

Det havde dog ikke altid været saaledes. For ikke lang Tid tilbage havde han haft meget Arbejde med at faa Enkefru Bjørk til at afstaa fra sin Søndagshandel og komme til Guds Hus. Men endnu mere Arbejde havde han haft med at formaa hende til for Alvor at give Herren sit Hjerte. Denne Gang havde Pastor Landin meget at gøre hos Fru Bjørk. Først laa hendes Datter, Anna, i sidste Stadie af Tæring, en Sygdom, som, omend langsomt, dog sikkert griber sit Bytte. Derefter havde Josef, hendes eneste Søn, ganske nylig for første Gang begivet sig til Søs, og Moderens Hjerte var fuldt af alle Slags Tanker og Bekymringer for sit kære Barn. Dernæst var det ogsaa den første Sommer, efter at hun havde ophørt med Søndagshandelen; og se! de seks store Æbletræer i den lille Have, som laa udenom hendes Bolig, bøjedes i Aar under Byrden af den rigelige Frugt — for ikke at tale om det prægtige Pæretræ med de nu snart fuldmodne Pærer. Mange bekymrede Tanker opfyldte ved dette Syn Fru Bjørks Hjerte, og hun tænkte Dag efter Dag paa, hvorledes hun nu kunde faa mest Fordel af denne sin eneste Indtægtskilde, da hun i de forrige Aar, hvor hun særlig havde solgt om Søndagene, ofte havde haft Besvær med at faa sine Æbler og Pærer solgte. Her var altsaa ikke saa lidt at gøre for den nidkære Herrens Tjener. Han havde dog denne Dag en mæg-

tig Hjælp i sit Arbejde: hans eget Hjerte havde Fred og Tillid til Herren; de fire underlige Ord havde gjort ham vis paa, at Herren var nær, at Hans Øjne saa paa hans Gerning.

„Naa, hvordan er det med Anna i Dag?" begyndte Præsten, da han havde sat sig ned i det lille Kammer bag ved Butikken.

„Næsten som før," svarede Enken; „maaske dog noget svagere. Hun siger ikke mange Ord, men naar hun taler, hører man, at hun er fornøjet og stille. Det er en Særhed hos hende, at hun næsten aldrig vil vende sig til nogen Side. Hun synes bedst om, siger hun, at ligge saaledes, at hun kan se opad."

„Siger hun saaledes, det kære Barn," svarede Præsten med et glad Blik, „det glæder mig at høre. Det er just ogsaa, hvad jeg mere og mere har forsøgt at gøre i disse sidste Dage, kære Fru Bjørk, og jo mere jeg har kunnet vende mine Blikke opad, desto bedre er det gaaet mig."

„Men det er ingen let Sag," sagde Fru Bjørk; „der er saa meget her i Verden, som besværer, trykker og drager Hjerterne nedad. Nu ligger Anna derinde saa svag og Døden nær, og Josef, som nu er ude paa det store Hav; hvem ved, hvad der kan hænde ham? Og —"

„Og hvad?" spurgte Pastor Landin.

„Ja, det er ikke saa let at sige. Jeg skammer mig næsten ved at tale om, hvad der undertiden frister mig til Tvivl og Ængstelse; jeg haaber dog, det skal gaa bedre, end jeg ofte forestiller mig."

„Er det en ny Prøvelse?"

„Ikke just en Prøvelse — men — ja, jeg maa vel sige det rent ud: Jeg er ofte bekymret for disse Æbler. Høsten bliver saa rig i Aar, og jeg kan ik-

ke forstaa, hvorledes jeg skal faa dem solgte, da jeg nu ikke mere har Butiken aaben om Søndagen."

Forunderligt! tænkte Pastor Landin ved at høre denne Bekendelse. Her er nu en Sjæl, som er fuld af Uro og Bekymring, fordi hun har faaet en saa umaadelig rig Frugthøst. Saaledes vende vi Guds Velsignelse til Forbandelse for os. Giver han os lidt, bliver vi mismodige; giver han os meget, bliver det ogsaa til Fristelse for os ved Ængstelse og Bekymring. Saaledes vil vore Hjærter altid den urette Vej. Vi bøje af til begge Sider og lærer sent, at forlade os paa Gud i alle Ting og være taknemlige for hans Førelser, hvad enten han giver meget eller lidt af de jordiske Ting. Se nu denne Enke; hun gør næsten som Agerdyrkeren, som man undertiden hører sige, naar Høsten bliver særlig rig: „Det er næppe værd at bjerge Sæden i Aar, den staar saa lav i Pris."

„Jeg ved godt," tilføjede Fru Bjørk, da Præsten blev siddende tavs og stille, „at jeg maa se opad, som De har sagt, men jeg ved ikke, hvoraf det kommer, at det alligevel ikke bliver bedre."

„Jeg frygter for, kære Fru Bjørk," begyndte nu Præsten, „at naar De ser opad, kommer De ikke højere med Deres Tanker end til Toppen af Deres Æbletræer. Men De maa komme højere, om det skal hjælpe Dem. De maa fæste Deres Øjne paa Herren selv, den store, skønt usynlige Fader i Himlen. Jeg ved, at De kender ham, og tror paa hans Navn. De ved, at Herren er nær og ser alt, men De maa lære at tro, at det virkelig gælder Dem og Deres Forhold, at Herren ser ned til Dem og alle Deres Bekymringer, ser ogsaa til Deres Æbler, ved, at de er modne, og at det er Deres Indtægtskilde. Skul-

de han saa ikke ogsaa kunde sende Dem Købere? Kan De ikke kaste ogsaa den Omsorg paa ham? Har han ikke sagt: „Kaster al Eders Sorg paa mig, thi jeg har Omsorg for Eder?“ Det maa blive en levende Virkelighed for os, at Gud ser ned paa os og alt, hvad vi har, vore Kære, vort Arbejde, vore Bekymringer, at han tænker paa os, leder og styrer alt for os, det smaa saavel som det store. Han vil vænne os til at tro paa ham, vil, at vi skal tale med ham om alt, som vi taler med den fortroligste Ven. De har lige saa stor Ret til at tale med Gud om Deres Æbler, som den fornemste Embedsmand i Staden har til at fremlægge sine vigtigste Anliggender for ham. Se derfor endnu højere op, Fru Bjørk; thi det er den eneste Vej til Fred.“

„Men Josef da?“ indvendte Enken og tørrede sine Øjne med et Hjørne af sit Forklæde. „Jeg ved jo ikke en Gang, hvor han nu findes. Han synes mig at være saa langt, langt borte.“

„Kast ogsaa denne Bekymring paa Herren,“ tilføjede Præsten. „Hvor han end maa være, saa er han dog under Herrens Øjne; om han end sidder højest i Mastens Top, saa sidder Herren dog endnu højere og ser ned til ham og har Omsorg for ham. Anbefal Josef til Gud og søg Trøst for Deres eget Hjerte i den Vished, at Herren er nær hos Dem og Deres Josef. De vil heller ikke føle Dem at være saa langt fra Deres Søn, om De altid vilde huske paa, at Herrens Øjne, som skuer ned til Dem, paa samme Tid ogsaa ser Josef; at samme Øre hører Eder begge, samme Haand er udstrakt over ham, som over Dem til at hjælpe og beskytte. Saaledes har mange Familier, hvis Medlemmer er blevet adspredt her og der, paa denne

Maade følt sig forenede, naar de alle har sat deres Hjertes Haab til den samme Gud og Fader."

Pastor Landin stod nu op og fulgte med Fru Bjørk ind til den syge. Hende behøvede han ikke at formane til at se opad. Herrens Aand havde under den lange Sygdom talt kraftigt til Annas Hjerte. Hun kunde nu i Troen se op til Faderen i Himlen, og trøste sig ved, at han elskede hende saa højt, at han ofrede sin enbaarne Søn for hende. Hun kunde nu tale med sin Frelser, som borttog hendes Synder, og frembære al sin Nød for ham, og skønt der sjældent kom nogen til hende, følte hun sig dog aldrig ene. Herren var kommen hende saa nær, hun saa ham i Ordets Lys saa mild og god, at hun ikke følte Frygt, men frydede sig ved den Tanke, at hun snart skulde være hos ham evindeligt.

„Jeg ved hvorledes Du har det, kære Anna," sagde Pastor Landin. „Er det ikke, som Herren er Dig ganske nær? H a n s Ø j n e s e d e r p a a ! Disse Ord har jeg selv følt Betydningen af i de sidste Dage og føler det ogsaa nu!"

Et Smil bredte sig over den Syges blege Ansigt. Hun kunde ikke sige mange Ord, men de bar alle Vidnesbyrd om den Fred, som boede i hendes Hjerte.

Fru Bjørk gemte alle disse Ord i sit Hjerte, og Troens Lys opflammedes atter hos hende. Da Pastor Landin havde forladt hendes Hus, kastede hun sig ned paa sine Knæ i det lille Kammer og bad med de samme Ord, som hun havde hørt Præsten bede med hendes Anna, og hun kunde nu kaste alle sine Bekymringer paa Herren, anbefale ham sine kære Børn, Æblerne og alt andet.

Saaledes gik Pastor Landin gennem sin Menig-

hed hele den Dag og mange følgende, i Kraften af den levende Bevidsthed, at Herren var ham nær, og søgte uophørlig at rette Menneskers Tanker og Øjne opad til den store, almægtige Hjælper. Mange i Menigheden troede, at Deres Præst af de store Bøger, som han havde i sit Skab, havde faaet noget nyt at vide, som han aldrig før havde forstaaet. Men saaledes var det dog ikke. Pastor Landin havde i mange Aar vidst, hvad han nu med saa stor Nidkærhed søgte at overbevise andre om. Han var kun selv trængt dybere ind i levende Bevidsthed om, hvad han før havde vidst. Thi Kundskab om en Sandhed er en Sag, og en levende Erfaring af dens Virkelighed er en hel anden Sag. Mærk det, kære Læser, det er ikke den Sandhed, Du ved, som skal give Dig Fred, Trøst og Kraft, men den Sandhed, som Du paa en bevidst Maade tror, tilegner Dig, lever af og bringer i Berøring med Dine eller andres Bekymringer, Fristelser, Besværligheder og Forhaabninger — den Sandhed, Du paavirkes af og lader gribe ind i Dine daglige Erfaringer og Mangler for Sjæl og Legeme.

V.

Peter Flodin havde tilbragt en søvnløs Nat. Den foregaaende Dags omskiftende Erfaringer, Mindet om den Strøm af onde og bitre Ord, som han havde udtalt, den uventende Gave, som havde lindret den største Nød for dem, men endnu mere de Ord, som Pastor Landin havde udtalt med saa megen Alvor, alt det havde arbejdet i den stakkels Mands Hjerte og Samvittighed. Dertil kom ogsaa Erindringen om andre Synder, som Søndagens Van-

helligelse, hans Drukkenskab, Sværgen og Banden, Vrede og Bitterhed og fremstillede sig for hans Sjæl og ængstede ham, saa Søvnen var veget fra hans Øjne. Han følte det derfor som en stor Lettelse, da Dagen brød frem, og han kunde udføre sit Forsæt fra den foregaaende Dag, og begive sig paa Vej til Pastor Landin.

Præsten var heldigvis endnu ikke gaaet ud, og Peter Flodin havde snart fortalt sit Ærinde, hvorledes han ikke kunde komme fra de Ord, Præsten havde talt til ham Dagen i Forvejen, og nu gerne vilde have at vide, hvad Meningen var med dem, og hvorfor de gjorde ham saa urolig. Pastor Landin søgte da at vise ham, hvorledes disse Ord var som et skarpt Sværd, og hvorledes de ret troede, var mægtige til at trøste og hjælpe i al Nød, men paa den anden Side bragte Uro og Frygt, dersom vi foretage os noget, som vi ved er den store og almægtige Gud imod. „Thi," sagde han, „om vi virkelig tro, at Herren er os nær og hans Øjne ser ned til os, saa ved vi jo, at om vi behøver Hjælp, er han der og kan hjælpe, og om vi behøver Trøst, er han mægtig til at trøste, og om vi er alene og forladte, er han allesteds nærværende og kan opfylde hvert tomt Rum. Thi Herren skuer ned fra Himlene og ser alle Menneskenes Børn; ud fra sit Sædes Bolig ser han ned paa alle Jordens Indbyggere (Dav. Salm. 33). For hans Ansigt er alle Ting blotte, og ligesom Indvolde udspilede for hans Øjne (Hebr. 4.). Han skuer ind i deres Bolig, ja, ned i deres Hjerte og ser alt, hvad de foretage sig til alle Tider. Det maa vi komme ihu og derfor ikke gøre noget, som vi ikke vil, at hans Øjne skal se, men paa den anden Side altid vende os til denne bestandig nærværen-

de Frelser og Hjælper, i alt, som hænder og tilstøder os."

Dette og meget andet talte Pastor Landin til den bekymrede Mand, for at oplyse, trøste og vejlede ham, og da Peter nogle Timer senere gik haltende til sit Hjem, fattede han den faste Beslutning, at han og hans Hus fra denne Dag vilde tjene Herren.

Tre Maaneder efter Pastor Landins mindeværdige Besøg hos Peter Flodin, ankom en Hr. P. fra Jernbanebestyrelsen til den lille By, for at undersøge et angivet Sted paa den Strækning af Jernbanelinien, som laa i Nærheden af Peters Hjem. Hr. P. havde sin lille Datter Fanny med, og hun var meget lykkelig over denne Udflugt. Efter at have faaet adskillige Oplysninger, besluttede Hr. P. selv at bese Stedet og begav sig derfor paa Vej derhen sammen med sin lille Pige.

„Pappa," raabte Barnet, da de var kommen et Stykke udenfor Byen, „se, en stakkels Mand der gaar! Han har kun en Arm og saa halter han tilmed, og se hans smaa fattige Børn. Pappa, hvorledes kan en saadan Stakkel ernære sig sig selv og sine smaa Børn? Spørg ham om det, Papa!"

„Hvad har vi med den Sag at gøre," svarede Faderen, „det er at blande os i andre Folks Anliggender. Men jeg vil spørge ham om en anden Sag, om hvilken han maaske kan give mig Oplysning."

Manden var ingen anden end Peter Flodin, og da han snart var kommet hen til det Sted, hvor Hr. P. stod, spurgte denne ham, om det omtalte Sted over Jernbanelinien var saa farligt, som man havde klaget over. For tre Maaneder siden vilde Peter have svaret paa en ganske anden Maade, navnlig

med Sværgen og Banden over Jernbanebestyrelsen, men nu søgte han derimod beskedent at fremholde Farerne for dem, som her maatte over Banen, og viste hvorledes at disse lettest kunde afhjælpes. Alt, hvad der behøvedes," sagde han, „var en ny Sidevej hen til Stationen, et Led og en der stationeret Ledvogter."

Hr. P. kunde ikke andet end finde dette Forslag ganske forstandigt, og stod i Færd med en venlig Hilsen at fortsætte sin Vej, da lille Fanny, hvis Tanker uophørlig havde fulgt samme Retning, fornyede sin tidligere Opfordring: „Pappa, spørg ham, hvorledes han forsørge sig og de smaa Børn." Faderen, som ikke kunde komme fra Barnets alvorlige Bøn, fremførte derfor lille Fannys Spørgsmaal.

Den forhenværende Gartner fik nu Anledning til at fortælle sin Livshistorie, og fremhævede særligt Pastor Landins Besøg, og den bedre Tid, som dermed var indtraadt for ham og hans Familie. „Thi fra den Tid," sagde Peter, „har vi aldrig manglet Brød, om det end mange Gange er kommet til os paa forunderlig Maade."

VI.

Tre Maaneder var atter forløbne, og vi finder nu den ny Vej til Stationen færdig, og tillige et nyt Led, og ved Siden af et nyt Hus for den ansatte Ledvogter. Idet vi vil gaa igennem Ledet, kommer han ud. Han er halt og har kun en Arm, og vi kan let genkende ham som en gammel Bekendt. Lille Fannys Spørgsmaal, da hun vendte tilbage til Byen med sin Fader: „Papa, kunde den stakkels halte Mand ikke blive Ledvogter ved det

Led, som du talte om?" behøvede ikke at fornyes. Herren bøjede Hr. P.s Hjerte til Medlidenhed, og Peter Flodin var for en hel Uge siden flyttet ind med Hustru og Børn i det smukke Ledvogterhus og havde allerede aabnet og lukket Ledet mange hundrede Gange om Dagen.

Netop som vi havde passeret Ledet, mødte vi paa den ny Vej Martin Frisk, som med sine Mælkespande skyndte sig frem til Stationen. Martin har faaet en ny Ko og har Haab om til Foraaret at kunne købe endnu een, da hans Mælk, som altid er uforfalsket, overalt finder god Afsætning. „Hvorledes skulde jeg kunde komme Vand i Mælken," plejede han at sige, „da hans Øjne se derpaa!"

Enken Bjørk kan vi ikke vente at træffe ude denne Dag. Det er Lørdag Eftermiddag, og blandt Skolegutterne, som vil tilbringe den kære Fritid ude i den fri Luft, faar hendes Æbler rask Afsætning. Anna, hendes Datter, er hjemme hos Herren, og Omkostningerne ved Begravelsen er betalt. Fra Josef er der kommen flere Breve. Herren har bevaret ham paa alle hans Veje, og til Foraaret haaber han at kunne aflægge et Besøg hos sin kære Moder. Saaledes er Tiden ogsaa gaaet godt frem i Enkens Hus. Ny Bekymringer og Besværligheder har vel meldt sig Gang paa Gang, men Fru Bjørk har gennem det alt sammen rigelig faaet baade Trøst og Hjælp ved den Forvisning, at „Herrens Øjne se derpaa!"

Men hvem er vel det, som vi nu ser langsomt nærme sig det ny Led? Det er en Mand med alvorlige, men venlige Ansigtstræk, og ved Siden af ham, støttet af hans Arm, gaar en Dame. Hun er bleg, men det glade, lykkelige Smil i hendes

Ansigt gør, at det mærkes mindre. „Det maa være Pastor Landin og hans Hustru, som han en Gang var nær ved at miste!“ udbrød Peter Flodin, da han stod i Døren til sin Stue og saa henad Vejen til Byen, idet han gjorde sig færdig til at gaa til Leddet. Ja, det er virkelig dem. Og ved du, kære Kone, hvad der er Aarsag til, at hun nu kan gaa ved Siden af sin Mand, og at jeg nu bor her i dette Hus? Jo, ikke andet, end det at Præsten og jeg og Du ogsaa troede disse skønne Ord:

„Hans Øjne se derpaa!“